

An aerial photograph of a coastal town in the Netherlands, likely Oostzaan. The town is built on a peninsula, with a river flowing through it. The river is divided into several long, narrow green islands by small bridges. The houses are mostly red-roofed and are densely packed in some areas. The surrounding landscape is flat and green, with some trees and fields. The sky is blue with some white clouds.

OMGEVINGSVISIE OOSTZAAN

RHO ADVISEURS

29 september 2022

Uitgave: gemeente Oostzaan

Foto's: gemeente Oostzaan, tenzij anders vermeld

Bezoekadres

Kerkbuurt 4

1511 BD Oostzaan

Postadres

Postbus 20

1530 AA Wormer

Tel. 075 651 21 00

E-mail antwoord@oostzaan.nl

www.oostzaan.nl

RHO ADVISEURS

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5			
1.1	Wat is de aanleiding voor de omgevingsvisie?	5	3.4	Ruimtelijke kwaliteit en bebouwd gebied	14
1.2	Wat is de functie van een omgevingsvisie?	6	3.5	Bereikbaarheid en (verkeers-)veiligheid	14
1.3	Uit welke onderdelen bestaat de visie en hoe wordt die ontsloten?	7	3.6	Energie en duurzaamheid	14
1.4	Hoe komen we tot de omgevingsvisie?	8	3.7	Voorzieningen	16
1.5	Doel visie	8	3.8	Sociaal domein en gezondheid	16
1.6	Leeswijzer	8	3.9	Maatschappelijke participatie, werkgelegenheid en samenleving	16
			3.10	Ruimtelijke kwaliteit	16
2	OOSTZAANSE IDENTITEIT	9	4	VISIE OOSTZAAN (GEBIEDSGERICHT)	19
2.1	Natuur, recreatie en rust	10	4.1	Veenweidegebied	19
2.2	Kleinschalig en dorps	10	4.2	Natuurgebied / Natura 2000	21
2.3	Voorzieningen	10	4.3	Stedelijk gebied	22
2.4	Wonen	10	4.4	Transformatielocatie	22
			4.5	Centrum	23
3	VISIE OOSTZAAN (THEMATISCH)	11	4.6	Woonzorg-servicegebied	23
3.1	Wonen	12	4.7	Werklocatie	23
3.2	Landelijk gebied, natuurgebieden en groen	12	4.8	Vrijetijdsbesteding	23
3.3	Recreatie en (kleinschalig) toerisme	13	4.9	Bebouwingslint in veenpolderlandschap	24

4.10	Landmarks	26
4.11	Natuurverbinding	26
4.12	Energietransitie / netwerk elektriciteitsvoorziening	26
4.13	Zoekgebieden opwekken hernieuwbare energie	27
4.14	Hoofdinfrastructuur	28
4.15	Recreatief (knooppunten)netwerk	29
4.16	Natuur en recreatiegebied Het Twiske	30
5	UITVOERING	32
5.1	Samen	32
5.2	Spelregels nieuwe ontwikkelingen	33
5.3	Stappenplan initiatieven	34
5.4	Monitoring beleid en projecten	35
5.5	Projecten	35

1	BIJLAGE ACHTERGRONDEN: SPEELVELD, TRENDS EN ONTWIKKELINGEN	36
1.1	Inleiding	36
1.2	Positie in de metropool	37
1.3	Woningbouw	39
1.4	Ontmoeten	39
1.5	Gezondheid	39
1.6	Zorg	39
1.7	Veiligheid	40
1.8	Werkgelegenheid/ economie	40
1.9	Vrije tijd	41
1.10	Agrarisch gebruik	41
1.11	Cultuurhistorie en natuur	41
1.12	Transitie naar duurzame economie en samenleving	41
1.13	Klimaatadaptatie	42

1 INLEIDING

1.1 WAT IS DE AANLEIDING VOOR DE OMGEVINGSVISIE?

Het karakteristieke lintdorp, unieke veenweidegebieden met cultuurhistorische elementen en een natuurlijk recreatiegebied vormen een bijzondere en prettige woon- en werkomgeving in de gemeente Oostzaan. Een gemeente met een landelijk karakter, opgenomen in het grootstedelijk netwerk van de metropoolregio Amsterdam.

De druk op de fysieke leefomgeving in de gemeente neemt toe. De vraag naar woningen en een gezonde en sociale leefomgeving, de wens tot recreatie, economische groei en diverse duurzaamheidsambities vragen om een integrale aanpak om de kwaliteiten van de gemeente te behouden. De gemeente wil samen met haar inwoners en gebruikers van het gebied komen tot gedragen, evenwichtige en integrale oplossingen voor ruimtelijke en maatschappelijke opgaven.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties werkt aan een nieuwe Omgevingswet. De komst van de Omgevingswet heeft een grote impact op het beleid voor de fysieke leefomgeving. De doelstelling is integraal, eenvoudig en beter. Met de komst van de Omgevingswet wordt de rol van de samenleving groter. De Omgevingsvisie speelt daarbij een belangrijke rol. In de omgevingsvisie legt de

gemeente de ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving in één samenhangende visie op strategisch niveau vast.

1.2 WAT IS DE FUNCTIE VAN EEN OMGEVINGSVISIE?

Hoofddoel van de omgevingsvisie is 'het bereiken en in standhouden van een veilige, gezonde fysieke leefomgeving en goede omgevingskwaliteit'. De visie is geen gedetailleerd plan maar toont de hoofdlijnen voor het langetermijnbeleid. Het is de integrale kapstok van het beleid voor de fysieke leefomgeving.

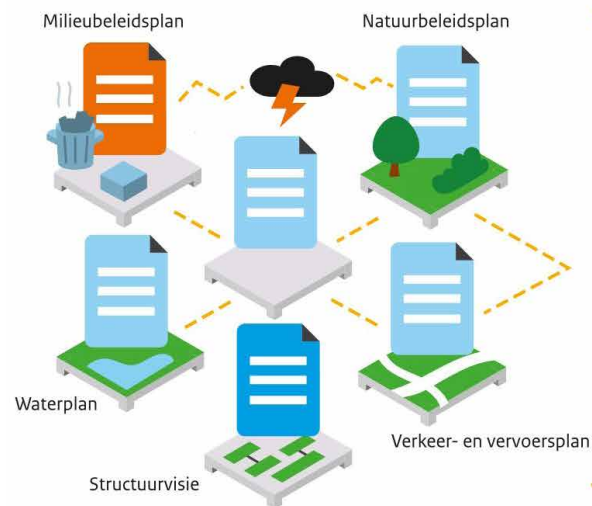
De omgevingsvisie geeft antwoorden op diverse vragen. Hoe willen we dat onze gemeente er in de toekomst uitziet? Welke ontwikkelingen komen er op ons af en wat is er nodig om de komende jaren prettig te kunnen wonen, werken en recreëren? Hoe houden we de kernen leefbaar en wat kunnen we met elkaar doen om de gemeente duurzamer en gezonder te maken? Hoe gaan we dat samen doen en wat gaan we concreet doen?

Een deel van de ambities kan door de gemeente zelf worden uitgevoerd. Daarnaast zijn we voor een groot deel ook afhankelijk van initiatieven. Als gemeente vinden wij het belangrijk om grip te houden op deze initiatieven en activiteiten. Dragen deze bij aan de gezamenlijke doelen en ambities uit de omgevingsvisie? Wie bepaalt of een initiatief een goed initiatief is?

Het is logisch dat niet alles overal kan. Hoe zorgen we voor een duidelijke visie, zonder dat alles dichtgetimmerd is?

We gebruiken onze omgevingsvisie als richtinggevend instrument voor te maken afwegingen en keuzes. Met de omgevingsvisie willen we iedereen, die actief is in onze leefomgeving, inspireren om ideeën waar te maken die passen in de visie.

Om initiatieven samen voor elkaar te krijgen, is het belangrijk dat de uitnodiging zo open mogelijk is met zo min mogelijk beperkingen. Tegelijkertijd blijft sturing een belangrijk middel. Het is van belang dat ontwikkelingen elkaar versterken en niet beperken. Bovendien is het belangrijk om het eigene van het gebied te behouden: de identiteit en de kernwaarden waar we trots op zijn. De gemeente is verantwoordelijk voor het bewaken van de samenhang en de kwaliteit en stuurt daarop om gezamenlijke doelen te behalen.

Nu

De huidige wet- en regelgeving voor de fysieke leefomgeving is versnipperd en verspreid over verplichte sectorale beleidsplannen. Het overzicht ontbreekt daardoor en soms botsen de plannen.

Inzicht en samenhang door integrale afwegingen

Straks

De integrale omgevingsvisie zorgt voor samenhang. Het geeft ook aan wat het verantwoordelijke bestuursorgaan zelf doet en wat de verantwoordelijkheid van anderen is.

Afbeelding 1.1 Integrale afweging in de Omgevingsvisie, Bron: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

De gemeente is eindverantwoordelijk voor de integrale afweging van initiatieven. Deze integrale samenhang in beleid is een omslag in de wijze van beleidsvoering, waar eerder het beleid versnipperd was over verplichte sectorale beleidsplannen (zie ook afbeelding 1.1).

We kunnen initiatieven stimuleren en ontwikkelingen mogelijk maken, door integraal te werken en vooral samen te werken met inwoners, ondernemers, (semi) overheden, organisaties en overige belanghebbenden.

Het koppelen van initiatieven die uitvoering geven aan de visie, biedt volop kansen. Daarbij is het belangrijk om keuzes te maken en (gebiedsgerichte) prioriteiten en randvoorwaarden te stellen. Hiermee kunnen we concreet richting geven aan ruimtelijke ontwikkelingen.

De visie kan door het college in programma's worden uitgewerkt. Programma's maken de doelen van een omgevingsvisie concreet. Hierin staat wat we willen uitvoeren, hoe we het uitvoeren en hoe we dit financieel dekken. Regels die nodig zijn voor het borgen van de visie zetten we in het omgevingsplan (zie afbeelding 1.2).

De omgevingsvisie is 'zelfbindend' voor de gemeente. Dat betekent dat de gemeente handelt naar de visie. Een omgevingsvisie bevat dus geen regels voor burgers, bedrijven of andere overheden.

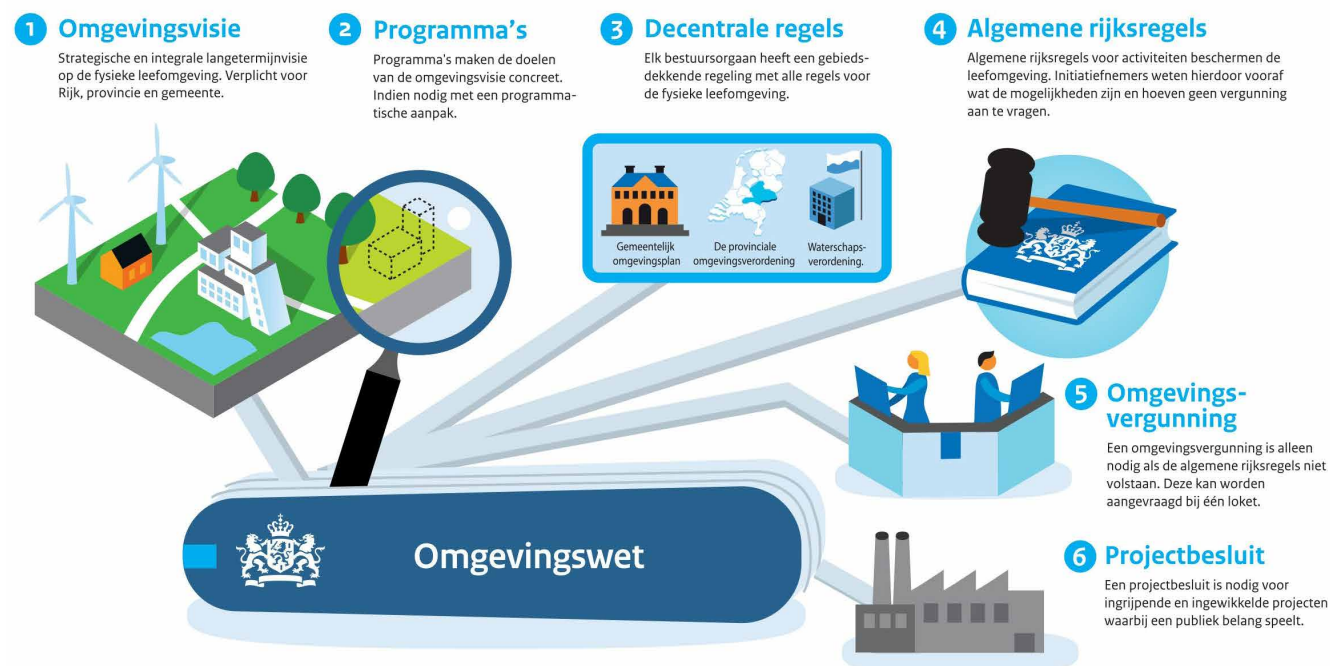
1.3 UIT WELKE ONDERDELEN BESTAAT DE VISIE EN HOE WORDT DIE ONTSLOTEN?

De omgevingsvisie geeft aan wat we willen bereiken. Het is een visie waarin onderscheid wordt gemaakt in thema's die voor het hele grondgebied gelden en een visie voor deelgebieden, met ieder haar eigen kwaliteiten, kansen, ambities en opgaven, die weer leiden tot verschillende ontwikkelingsmogelijkheden. Per thema en deelgebied beschrijven we: wat speelt er, wat willen we bereiken en hoe willen we dat bereiken.

Met de visie ontsluiten we ons beleid voor de leefomgeving en maken we dit snel (digitaal)

vindbaar. We maken het begrijpelijk voor inwoners en ondernemers en toepasbaar voor iedereen die ermee gaat werken. Daarmee inspireren we onze omgeving om met ideeën en initiatieven te komen die passen bij onze ambities en de door de raad vastgestelde kaders.

We kiezen voor de opzet van een website met de visiekaart als belangrijkste hoofdtoegang. Het gaat immers om een ruimtelijke visie voor het hele grondgebied van de gemeente, waarbij duidelijk moet zijn wat de doelen per thema of deelgebied zijn en wat de mogelijkheden, danwel beperkingen zijn.

Afbeelding 1.2 De zes kerninstrumenten van de Omgevingswet, Bron: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Vervolgens kan van grof naar fijn de informatie aangeklikt worden. Als je alleen de hoofdlijnen van de visie of voor een bepaald gebied wil weten, dan is één klik voldoende om de bijbehorende beleidsdoelen te vinden. Als je meer wil weten, dan kan doorgeklikt worden naar de relevante beleidsnotities. Op de hoofdpagina is ruimte voor het hoofddoel van de visie en de identiteit en kernwaarden van de gemeente. Door deze opzet wordt de samenhang en terugvindbaarheid van het beleid helder. De omgevingsvisie is de centrale ingang en kapstok voor de diverse beleidsstukken.

De visie wordt gepubliceerd op onze website en op ruimtelijkeplannen.nl. Zo kan iedereen de visie bekijken.

1.4 HOE KOMEN WE TOT DE OMGEVINGSVISIE?

Na een intensief participatietraject in de tweede helft van 2019 en in 2020 is de koers opgesteld, met daarin de identiteit, het speelveld, trends en ontwikkelingen, de koers op thema's en enkele dilemma's. Dit koersdocument is op 7 juli 2020 besproken en vastgesteld door de gemeenteraad. De laatste fase was het uitbouwen van het koersdocument tot de visie.

Processtappen

1. Startfase
2. Verkenningfase
3. Droombeeldenfase
4. Koersfase
5. Visiefase

De grote uitdaging was en is het bespreken van de dilemma's die uit het koersdocument en de kick-off van de visiefase naar voren zijn gekomen. Je kan hierbij bijvoorbeeld denken aan:

- het spanningsveld tussen natuur en recreatieve ambities;
- bodemdaling in relatie tot agrarisch gebruik en behoud van het cultuurhistorisch waardevolle landschap;
- de aanwijzing tot bijzonder provinciaal landschap in relatie tot de grote woningbehoefte en wonen in de tweede lijn;
- de bereikbaarheid van het gebied en nieuwe verkeer aantrekkende functies;
- klimaatadaptatie en energietransitie passend bij Oostzaan.
- Beperken CO2 emissie.

De dilemma's zijn besproken binnen de gemeente, maar ook met de ketenpartners en buurgemeenten, met als doel om gezamenlijk te zoeken naar oplossingen. Een Omgevingsvisie stopt immers niet bij de gemeentegrenzen.

Ook zijn de diverse beleidsstukken geïnventariseerd. De omgevingsvisie is immers een 'paraplu' voor de huidige en aangekondigde beleidsstukken. De essentie heeft een plek gekregen in de visie, voor de uitwerking wordt verwezen naar het betreffende beleid.

Vervolgens is de Koersnotitie uitgebouwd tot een ontwerp-omgevingsvisie met een gebiedsgerichte uitwerking. We wilden de beleidsdoelen per deelgebied en locatie duidelijk aangeven.

De vrij gedetailleerde structuurvisie uit 2014 was hiervoor een vertrekpunt, aangevuld met de nieuwe trends, ontwikkelingen en projecten. Het karakter van de omgevingsvisie maakt dat deze globaler en flexibeler is. Dat vraagt om een cultuurverandering en een andere werkwijze. Initiatieven die bijdragen aan de beleidsdoelen en passen binnen de door de raad vastgestelde kaders, kunnen rekenen op een positieve grondhouding.

1.5 DOEL VISIE

De ontwerp omgevingsvisie is in april 2021 vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders en vrijgegeven voor zienswijzen. Het ontwerp is geagendeerd voor de gemeenteraad en 6 weken ter inzage gelegd, zodat iedereen de mogelijkheid heeft gehad om hierop te reageren. Na de periode van terinzagelegging zijn de ontvangen zienswijzen beantwoord in een Nota van beantwoording. De Nota van beantwoording is vervolgens betrokken bij de vaststelling van de omgevingsvisie.

1.6 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 beschrijven we onze identiteit en kernwaarden. In hoofdstuk 3 werken we de hoofdthema's uit die voor de hele gemeente gelden. Per thema verwoorden we wat er speelt en beschrijven we de visie. De visie is in hoofdstuk 4 uitgewerkt per deelgebied. Tot slot gaat hoofdstuk 5 in op de uitvoering.

2 OOSTZAANSE IDENTITEIT

Hoe zien we de fysieke leefomgeving in de toekomst? Wat is onze identiteit die we willen versterken en wat zijn de kernwaarden die we willen behouden. Tijdens het participatietraject is gevraagd wat onze inwoners de mooiste of meest karakteristieke plekken vinden in Oostzaan. En welke andere elementen, functies of voorzieningen waarderen ze in Oostzaan, zijn ze trots op en willen ze graag behouden? Maar ook: wat zien onze inwoners in de toekomst graag anders? Samen met de inwoners hebben we een goed beeld kunnen vormen van wat de identiteit en kernwaarden van Oostzaan zijn en ook welke richting het op kan ontwikkelen. We beschrijven dat aan de hand van vier samenvattende kernbegrippen:

1. Natuur, recreatie en rust
2. Kleinschalig en dorps
3. Voorzieningen
4. Wonen

2.1 NATUUR, RECREATIE EN RUST

Het natuurlijke en landelijke karakter van de gemeente zijn kernelementen voor de Oostzaanse identiteit. Met het Twiske en het Oostzanerveld heeft de gemeente Oostzaan twee Natura 2000-gebieden binnen haar grenzen die ook deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland. Het landschap van Oostzaan wordt gekarakteriseerd door het weidse veenpolderlandschap, met veenpolders, veenstromen en een herkenbaar netwerk van wegen en langwerpige percelen. Het polderlandschap ten noorden en het recreatiegebied Het Twiske ten oosten van Oostzaan geven de gemeente een natuurlijk karakter en straalt rust uit. Het doorlopen van de groenstructuur in de bebouwde omgeving draagt bij aan de kwaliteit van het wonen in de gemeente. Daarnaast vormt de Ringvaart een natuurlijke scheiding tussen Het Twiske en de bebouwing van Oostzaan. Als recreatiegebied biedt Het Twiske volop mogelijkheden om te wandelen, fietsen, zwemmen etc. Het Twiske is een aantrekkelijk gebied voor vele watervogels. Zo zijn natuur, rust en ontspanning altijd dichtbij voor de inwoners van Oostzaan.

2.2 KLEINSCHALIG EN DORPS

Voor Oostzaners is het kleinschalige, dorpse karakter van de gemeente bepalend voor de identiteit van Oostzaan. Vooral het contrast met de grote steden Zaanstad en Amsterdam in de nabijheid is hierbij belangrijk voor de inwoners. De gezelligheid van een dorp, met

de voorzieningen van de grote stad in de buurt worden zeer gewaardeerd. Het kleinschalige karakter komt terug in de compacte dorpskern, met de Kerkstraat en de Kerkbuurt als karakteristieke plekken. Het sterk aanwezige dorpsgevoel is typerend voor Oostzaan.

2.3 VOORZIENINGEN

Het aanwezig zijn van verschillende voorzieningen is kenmerkend voor de gemeente Oostzaan. In het centrum van Oostzaan is een gevarieerd winkelaanbod te vinden, wat gewaardeerd wordt door de inwoners. Voor kinderen is er veel ruimte om samen buiten te spelen, en als het lekker weer is, ontmoeten ze elkaar in Het Twiske. Oostzaan is middels directe fiets- en busverbindingen met Amsterdam CS en station Zaandam verbonden met de regio, ligt dicht bij de snelwegen A8 en A10 en per auto goed bereikbaar vanuit Amsterdam, Purmerend en de regio Zaanstreek-Waterland.

2.4 WONEN

In Oostzaan is het goed en plezierig wonen. Oostzaan is een welvarend en authentiek dorp, grenzend aan aantrekkelijke natuur- en recreatiegebieden, en met alle denkbare stedelijke voorzieningen binnen handbereik. Naast de natuur waarderen de inwoners van Oostzaan ook de voorzieningen, de gezelligheid en het kleinschalig karakter van het dorp, met als meest karakteristieke plekken het centrum (Kerkbuurt) en het Twiske.

Dit alles maakt het dorp een zeer aantrekkelijke woonplek, en ook een vestigingsplek voor woningzoekenden uit de regio.

Het feit dat ons dorp zo gewaardeerd wordt, heeft ook een keerzijde. Zo is het voor veel mensen lastig om een betaalbare woning te vinden. Conform de landelijke trend is het aanbod aan betaalbare woningen beperkt. Ook de toenemende zorgbehoefte van onze ouder wordende inwoners vraagt aandacht, evenals onze opgave om de woningvoorraad te verduurzamen.

3 VISIE OOSTZAAN (THEMATISCH)

De omgevingsvisie is een ruimtelijke visie met een link naar gezondheid en legt de beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn vast. Duidelijk moet zijn wat de gemeente wil bereiken voor de beleidsthema's en deelgebieden. Hoe bereiken wij de doelen? Wat is de stip op de horizon voor de beleidsthema's en deelgebieden? En hoe willen wij, als gemeente, de doelen bereiken? Wie heeft welke rol bij het realiseren van de lange termijn doelen?

Een eerste stap is het beschrijven van de thema's die centraal staan in de visie:

- Wonen;
- Landelijk gebied, natuurgebieden en groen (inclusief biodiversiteit);
- Recreatie en (kleinschalig) toerisme;
- Ruimtelijke kwaliteit en bebouwd gebied;
- Bereikbaarheid en (verkeers-)veiligheid;
- Energie en duurzaamheid;
- Voorzieningen;
- Sociaal domein en gezondheid;
- Maatschappelijke participatie, werkgelegenheid en samenleving;
- Ruimtelijke kwaliteit.

Per thema wordt verwoord wat er speelt en worden de kernambities beschreven. In hoofdstuk 4 worden de onderwerpen gebiedsgericht uitgewerkt. Bijlage 1 geeft inzicht in de achtergronden bij de visie, waaronder de trends en ontwikkelingen die op de gemeente afkomen.

3.1 WONEN

In de Woonvisie 2021- 2030 'Dorps wonen tussen stad en land' en de beleidsnotitie 'Wonen op vaders erf' beschrijven we wat we willen op het brede terrein van het wonen. Met de woonvisie heeft de gemeente een instrument in handen om woondoelen te realiseren. Als de gemeente een vastgestelde woonvisie heeft, dienen de in deze gemeente werkzame corporaties een bod te doen, waarin ze aangeven hoe ze naar redelijkheid bijdragen aan het gemeentelijke beleid. Ook kunnen we op basis hiervan afspraken maken over woningbouwprogramma's.

Onze belangrijkste ambities voor wonen zijn:

Een gezonde woningmarkt met passende woningen, voor nu en later

Als gemeente willen we dat alle inwoners van Oostzaan zo passend mogelijk wonen en ons dorp levendig houden. Daarvoor wordt ingezet op een gemiddelde toevoeging van minimaal 30 woningen per jaar tot 2030. Dit is de bovenkant van de bandbreedte in de geraamde behoefte. Om deze woningen te realiseren wordt de plancapaciteit uitgebreid. Dit wordt gerealiseerd door te verdichten, extra capaciteit te zoeken aan de linten van ons dorp en het transformeren van locaties met een andere bestemming dan 'wonen', waar mogelijk in binnenstedelijk gebied. Ook kan mogelijk met 'bouwen op vaders erf' meer plancapaciteit worden gerealiseerd, maar ook bijvoorbeeld met een extra bouwlaag.

Gezien de grote druk van de metropoolregio Amsterdam op de Oostzaanse woningmarkt streven we er naar dat de nieuwbouw zo veel mogelijk ten goede komt aan woningzoekenden uit Oostzaan. Zeker voor starters is er een grote urgentie. In dat verband kan de ontwikkeling van het concept "Tiny Houses" een schakel vormen.

Zorgzame en inclusieve buurten

In de gemeente Oostzaan moet goed wonen voor mensen met een zorgbehoefte mogelijk zijn. Dit vraagt om een integrale benadering van wonen, zorg en welzijn, samenwerking, mogelijkheden voor ontmoeting en geschikte woonvormen op de juiste plek. Mensen moeten zoveel mogelijk een wooncarrière in de eigen omgeving kunnen maken, zodat mensen goed wonen in een omgeving waar ze zich thuis voelen en waar zij een netwerk hebben of kunnen opbouwen.

Een duurzaam thuis

Onze ambitie op basis van het coalitieakkoord 2018-2022 is dat in 2040 alle woningen in Oostzaan energieneutraal zijn. Hierbij is het streven om versneld uitvoering te geven aan het klimaatakkoord. Het klimaatakkoord wordt vertaald in ambities voor de bestaande woningvoorraad en voor de nieuwbouw. Verder wordt ingezet op circulair bouwen en een klimaatbestendige gebouwde omgeving.

In de *Woonvisie* is per ambitie beschreven wat we

willen bereiken en hoe we dit willen realiseren.

3.2 LANDELIJK GEBIED, NATUURGEBIEDEN EN GROEN

De gemeente heeft een landschappelijke diversiteit en een natuurlijk en groen karakter. Niet alleen in het buitengebied, maar ook in de wijken. Dit 'groene kapitaal' is belangrijk omdat groen steeds meer in beeld komt als instrument voor klimaatadaptatie. De veenweiden zijn van internationale betekenis vanwege het voorkomen van bijzondere flora en fauna. Het Oostzanerveld vormt een belangrijke schakel in de robuuste ecologische verbinding in de regio van het Noord-Hollands Duinreservaat tot aan Waterland Oost. Aan de Noordwestkant is een verbinding met het Wormer en Jisperveld en aan de zuidoostkant met het Ilperveld. De gemeente zet in op:

- Behoud van het Oostzanerveld, bijvoorbeeld door samenwerking met agrarische ondernemers. Behoud van de aanwezige natuur en het stimuleren van natuurontwikkeling. Stimuleren agrarisch natuurbeheer, bijvoorbeeld in het Oostzanerveld. Zie Masterplan Oostzanerveld.
- Behoud veenweidegebied samen met beheerders en gebruikers. Het remmen van bodemdaling en verdroging van veenweidegronden moeten integraal opgepakt worden. De daling van de veengrond heeft negatieve effecten en die reiken verder dan de landbouw of de eigenaren van bebouwing en infrastructuur. Daarnaast zijn er nog de

effecten op het klimaat doordat bij de afbraak van het veen broeikasgassen vrijkomen (CO₂). Door goed beheer kan het gebied een bijdrage leveren aan de CO₂ reductie.

- Behoud van de recreatieve- en natuurwaarden van Het Twiske voor en door de omgeving. Behoud rust en ontspanningsmogelijkheden, huidige uitstraling behouden.
- Versterken en waarborgen groen (en waterstructuur) en zo ook bijvoorbeeld de biodiversiteit vergroten binnen de bebouwde kom. In de groenstructuurvisie is het beleid van de gemeente ten aanzien van groen binnen de gemeentegrenzen opgenomen. De essentie hiervan is opgenomen in de omgevingsvisie. Het groene karakter van het dorp behouden, bijvoorbeeld door het groen beter te onderhouden of in de openbare ruimte de doorkijkjes naar het groen buiten de bebouwing te behouden en waar mogelijk te versterken. De gemeente zet, in het belang van zowel de bewoners als de dieren, daarnaast in op meer variatie in beplanting ten behoeve van de biodiversiteit en aanplant van nieuwe struiken en bomen. Het gaat daarbij om een biodiverse aanpak met als doel middels de juiste habitat te zorgen voor het welzijn van dieren. Daarbij valt te denken aan beschutting, broedplaatsen en de voedselketen. De gemeente sluit daarbij aan op de richtlijnen uit het Programma Groen 2020-2024 van de Provincie.

3.3 RECREATIE EN (KLEINSCHALIG) TOERISME

Recreatie en toerisme groeien sterk in Nederland en in de MRA. Jaarlijks neemt het aantal binnenlandse en buitenlandse bezoekers toe. Tegelijkertijd stijgt het aantal inwoners in Nederland en de MRA en daarmee de behoefte aan ruimte om te recreëren. De verwachting is dat het aantal recreanten met 35% zal toenemen tot 2040. Oostzaan is vooral bekend door het natuur en recreatiegebied Het Twiske. De beschikbaarheid van een groot recreatiegebied, water, bijzonder landschap en een rijke cultuurhistorie maakt Oostzaan aantrekkelijk om te ontdekken.

De natuur en het landschap in onze gemeente nodigen uit tot recreatie en toerisme. Voor inwoners en bedrijven is recreatie in dit mooie landschap een belangrijke onderscheidende vestigingsvoorwaarde. De gemeente vindt het aanbieden van recreatie en toerisme op kleine schaal belangrijk. Het is van belang een goede balans te houden tussen ruimte voor wonen, recreëren en (agrarische) ondernemers. Voor deze balans is het belangrijk dat we recreatie en (kleinschalig) toerisme verspreiden: niet allemaal tegelijk, niet allemaal op één plek. Wij willen extra aandacht voor de fiets- en vaarroutes in en rond de gemeente.

Hierbij is wel van belang dat de natuur in stand wordt gehouden door een goede zonering, waarbij recreanten worden geweerd uit kwetsbare natuur

en weidevogelgebieden.

Verder hebben we de volgende doelen:

- De balans tussen kleinschalige overnachtingsmogelijkheden (zoals B&B) en wonen behouden.
- Recreatieve wandel- fiets- en vaarroutes in en rondom de gemeente verbeteren. Extra aandacht voor fiets- wandel- en vaarroutes binnen de gemeente en naar de regiogemeenten. Het is belangrijk aandacht te hebben voor het (samen met de buurgemeenten) verbeteren van de blauwe verbindingen tussen Oostzaan enerzijds en het Noordzeekanaal en de Zaan anderzijds.
- Het centrum van Oostzaan aantrekkelijk maken voor bezoekers.

Binnen onze gemeente ligt ook Het Twiske; een groot regionaal natuur- en recreatiegebied. De behoefte aan een natuurlijke omgeving wordt steeds groter. Mensen uit de hele regio Waterland en Amsterdam-Noord komen hier naartoe om te recreëren en van de natuur te genieten. Dit levert ook een spanningsveld op. Wij willen daarom graag een goede scheiding tussen natuur en recreanten, zodat het gebied beter wordt benut voor recreatie en de natuur er ook op vooruit gaat. Maar ook intensief gebruik en natuur kunnen meer bij elkaar worden gebracht, bijvoorbeeld door de aanleg van natuurvriendelijke oevers. Ook willen wij graag dat het recreatief aanbod wordt verbreed (voor ieder wat wils) en wordt gekoppeld aan de kern, zodat de lokale economie wordt versterkt. In het Ambitiedocument

Twiske is aangegeven wat de mogelijkheden zijn in dit natuur en recreatiegebied. Door het recreatieschap wordt een nieuwe Toekomstvisie 't Twiske opgesteld.

3.4 RUIMTELIJKE KWALITEIT EN BEBOUWD GEBIED

Onze gemeente kenmerkt zich door prachtige cultuurhistorische elementen, groene structuren en unieke lintbebouwing. Deze elementen zijn bepalend voor het dorpsaanzicht van Oostzaan, en geeft het dorp haar eigenheid. Ook de inrichting en kwaliteit van de openbare ruimte draagt bij aan de identiteit van de gemeente. Wij willen het cultuurhistorische karakter en de ruimtelijke kwaliteit van Oostzaan behouden. Om dit te bereiken zetten wij in op:

- Behoud van dorpsaanzicht en kwaliteit van de openbare ruimte door het opstellen van nieuwe spelregels voor ruimtelijke activiteiten. De ruimtelijke kwaliteit van de openbare ruimte moet beter op orde worden gebracht. Hierdoor kan de allure van de gemeente worden versterkt.
- Onderhoud van de openbare ruimte, o.a. door terugdringen zwerfafval en verbeteren openbaar groen ter bevordering van de biodiversiteit en klimaatbestendigheid. Zie ook de Groenstructuurvisie Oostzaan 2027 en het Groenbeleidsplan. Naast het terugdringen van zwerfafval, verdient ook ander basisonderhoud de aandacht, zoals het vervangen van kapotte speeltoestellen etc.,

verbetering van het openbaar groen en het toevoegen van nieuwe groene elementen.

- Verbetering van de voetpaden in Oostzaan, door deze goed toegankelijk te maken voor iedereen - van spelende kinderen tot mensen slecht ter been. Door de voetpaden te verbreden en goed te onderhouden, wordt de openbare ruimte weer een welkome omgeving en verbeteren we de ruimtelijke kwaliteit van de gemeente.
- Vergroenen van tuinen.

3.5 BEREIKBAARHEID EN (VERKEERS-) VEILIGHEID

Een goede bereikbaarheid is essentieel voor onze economische positie. Binnen de MRA-deelregio Zaanstreek-Waterland is een strategische mobiliteitsagenda opgesteld. Ook speelt bereikbaar zijn een grote rol bij sociale ontmoetingen en de transitie naar een duurzame, gezonde gemeente. De verkeersveiligheid is van groot belang: fietsers en voetgangers (jong en oud) moeten zich veilig voelen in hun leefomgeving. Een veilige woonomgeving nodigt uit tot fietsen en lopen, en draagt zo bij aan de gezondheid van onze inwoners. De doelen en ambities die gemeente Oostzaan zich stelt, zijn:

- Betere verkeersveiligheid voor met name fietsers (veilige fietsroutes) en voetgangers, bijvoorbeeld door het inrichten van Het Lint als 30 km-zone. Het verbeteren van het gevoel van veiligheid is belangrijk, met name in de meer afgelegen delen van de gemeente.

Het omvormen van huidige straten naar 'Auto te gast-straten' zou hier bijvoorbeeld aan bij kunnen dragen.

- Een verdere vergroening van het mobiliteitssysteem, waarbij de focus moet liggen op een slimme mix van modaliteiten (voet, fiets, auto en OV) om Oostzaan beter bereikbaar te maken. De infrastructuur moet fietsvriendelijker worden (bijvoorbeeld door middel van het langelijnenfietsnetwerk) en ingericht worden op het toenemende aantal elektrische auto's.

3.6 ENERGIE EN DUURZAAMHEID

Oostzaan streeft naar energieneutraliteit in 2040 voor de eigen gemeentelijke organisatie, met alle gebouwen en het gebruik wat daarbij hoort. Ook die ambitie zorgt ervoor dat we, naast de opgave voor het reduceren van energie door bijvoorbeeld isolatie of het gebruik van nieuwe technieken, met elkaar op zoek moeten naar kansen en mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie. De energie die nog nodig is na 2040 wil de gemeente Oostzaan duurzaam opwekken.

Daadkrachtig aan de slag voor Oostzaan

Het collegeprogramma 2018-2022 'Daadkrachtig aan de slag voor Oostzaan' geeft aan dat de ambitie van de gemeente Oostzaan is om als gemeentelijke organisatie in 2040 energieneutraal te zijn. Landelijk is in het Energieakkoord afgesproken dat we in 2050 een duurzame energievoorziening hebben.

Om dit te realiseren zal de gemeente een gedragen duurzaamheidsvisie vast laten stellen. Daarnaast wordt er gewerkt aan een transitievisie warmte, deze geeft richting aan de aanpak voor een aardgasvrije gebouwde omgeving in Oostzaan.

Lokale ontwikkelingen

Gemeente Oostzaan stimuleert de verduurzaming van de gebouwde omgeving door particuliere woningeigenaren aan te zetten tot het treffen van duurzame maatregelen. Zo zijn er collectieve inkoopacties voor zonnepanelen georganiseerd en hebben inwoners gebruik kunnen maken van de Regeling Reductie Energiegebruik, waarbij zij een bedrag van 70 euro kunnen besteden aan energiebesparende maatregelen. Daarnaast is het Duurzaam Bouwloket als vast energieloket beschikbaar voor inwoners om vragen te stellen over welke maatregelen zij het beste kunnen treffen voor het isoleren en aardgasvrij maken van hun woning. Ook woningcorporaties kunnen significant bijdragen, zo brengt Woningbouwvereniging WOV Oostzaan hun woningbezit naar een gemiddeld energielabel B.

Route naar aardgasvrij

Naast energiebesparing wordt er ook gekeken naar andere warmtebronnen. Momenteel wordt de overgrote meerderheid van de gebouwde omgeving verwarmd door het verbranden van aardgas. Om deze overgang in kaart te brengen is in 2021 de Transitievisie Warmte voor Oostzaan vastgesteld door de gemeenteraad. In deze visie

wordt de eerste richting aangegeven.

De overgang naar een aardgasvrije omgeving kan ook ruimtelijke impact hebben, door bijvoorbeeld het aanleggen van een warmtenet waarbij er utiliteitsgebouwen nodig zijn. Naar aanleiding van de Transitievisie Warmte worden Wijk Uitvoeringsplannen opgesteld, hierin zal op wijk- en buurniveau worden geanalyseerd wat de mogelijkheden zijn. Hierbij zal voornamelijk worden gekeken naar mogelijke koppelkansen, om de transitie zo efficiënt te laten verlopen.

Klimaatadaptatie

Warmere dagen én warmere nachten, lange periodes van droogte, piekbuien of juist hagel, het weerbeeld kent steeds grotere extremen. Voor een robuuste en veerkrachtige omgeving is het belangrijk om hier rekening mee te houden in de openbare ruimte en de gebouwde omgeving. Door overheden, maar ook door de bedrijven en inwoners. Voorbeelden van maatregelen zijn het vervangen van verharding door waterdoorlatende alternatieven, het afkoppelen van het riool, aanleggen van groene daken, mogelijkheden voor wateropvang en aanleggen van groen en planten van bomen.

In samenwerking met de deelregio Zaanstreek-Waterland is er een regionale visie klimaatadaptatie en een Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie ZaanstreekWaterland 2021-2024 opgesteld. Het Uitvoeringsplan klimaatadaptatie OVER-gemeenten benoemt de

grootse uitdagingen die klimaatverandering met zich meebrengt en beschrijft welke acties ervoor nodig zijn om hier tijdig en effectief op te anticiperen. Het plan vormt een leidraad voor het 'klimaatrobuust' maken van Oostzaan en levert daarmee een belangrijke bijdrage aan de toekomst bestendigheid van de gemeente.

Rol gemeente in klimaatadaptatie en energietransitie

De gemeente heeft tot doel het stedelijk en landelijk gebied klimaatrobuust in te richten en daarmee bestand te maken tegen toenemende hitte, droogte, hevige neerslag en overstromingen. Een belangrijk middel hiertoe is het integreren van klimaatadaptatieve maatregelen in ruimtelijke ontwikkelingen als nieuwbouw en (her)inrichting van de openbare ruimte. De gemeente zet tevens in op het klimaatbestendig maken van gemeentelijke gebouwen. Voorts is het een belangrijke rol van de gemeente om bewoners en bedrijven te informeren en enthousiasmeren over klimaatadaptatie en hen te stimuleren om klimaatadaptatieve maatregelen te nemen.

Bijdrage RES1.0 gemeente Oostzaan

Oostzaan onderschrijft de noodzaak om te komen tot een gemeentelijke en regionale bijdrage in de landelijke ambitie van 35 TWh. De gemeente Oostzaan sluit zich aan bij de inzet Zaanstreek-Waterland voor de periode tot 2030. In de RES-NHZ zijn extra zoekgebieden voor zonne-energie aangegeven in de gemeente. Het

Oostzanerveld is naar aanleiding van ingekomen wensen en bedenkingen als zoekgebied vervallen en is niet teruggekomen in de RES 1.0. Andere zoekgebieden voor het ontwikkelen van zonne- en windenergie zullen nader worden onderzocht. Om deze projecten te kunnen realiseren is een breed participatietraject noodzakelijk. Hierin staan haalbaarheid en betaalbaarheid voorop en dit zal de komende jaren nader moeten worden onderzocht. Dergelijke plannen, ook die van buurgemeenten, mogen woningbouwplannen niet in de weg staan. Het bijzondere landschap en de natuur staan voorop binnen de gemeente. De ambitie “alle daken vol” sluit hier mooi op aan door in de eerste plaats zonnepanelen op grote daken en parkeerplaatsen te willen realiseren. Bij het ontwikkelen van deze initiatieven zal zoveel mogelijk de samenwerking worden gezocht met lokale partijen en initiatieven. Om de uitdaging samen aan te gaan, met een nuchtere maar daadkrachtige aanpak.

3.7 VOORZIENINGEN

Voldoende voorzieningen zijn belangrijk voor de leefbaarheid in onze kernen. De inwoners van Oostzaan zijn over het algemeen tevreden over de voorzieningen in de gemeente. Er is een wens het aantal horecagelegenheden uit te breiden om de aantrekkelijkheid van het dorp te verbeteren. Er mag echter geen disbalans ontstaan tussen het aantal horecagelegenheden en de rust in het dorp. Het op peil houden, uitbreiden en de bereikbaarheid van voorzieningen is ook voor de

ouderen en kinderen belangrijk. Voor ouderen draagt dit bij aan het zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen. Voor kinderen van verschillende leeftijden onderzoekt de gemeente de noodzaak en mogelijkheden om extra speelvoorzieningen te creëren.

3.8 SOCIAAL DOMEIN EN GEZONDHEID

In de gemeente Oostzaan staat niemand aan de zijlijn. De gemeente levert maatwerk aan degene die zorg, hulp, werk of inkomen nodig heeft. De gemeente kijkt daarbij kritisch naar de kwaliteit van zorgaanbieders. Onze ambitie is dat alle inwoners (kunnen) meedoen en dat hierbij zo veel mogelijk gebruik wordt gemaakt van hun zelfredzaamheid.

In de gezondheidsnotitie Gezondheid Telt! is het beleid van de gemeente Oostzaan geformuleerd. In Oostzaan zetten we ons in op vier speerpunten: Gezonde Leefstijl, Mentale gezondheid, Gezond ouder worden en Gezonde leefomgeving. Thema's die opgepakt worden zijn o.a. eenzaamheid en sporten en bewegen.

De focus ligt op ontmoetingsplekken (binnen en in de fysieke leefomgeving, zoals het plaatsen van bankjes) en sociale voorzieningen (ter aanpak van eenzaamheid en het stimuleren van het dorpsgevoel/sociale contacten).

3.9 MAATSCHAPPELIJKE PARTICIPATIE, WERKGELEGENHEID EN SAMENLEVING

In onze gemeente is het voor iedereen mogelijk mee te doen aan het maatschappelijk leven. Er is een samenhangend en breed activiteiten- en voorzieningenaanbod in onderwijs, sport en cultuur. De gemeente heeft hierin een stimulerende en faciliterende rol.

- Bij het jeugdbeleid vinden we het van belang dat eigen initiatief en ontplooiing van de jongeren gestimuleerd wordt.
- Verenigingen zijn belangrijk voor het gemeenschapsgevoel. Daarom steunen we actief, initiatieven vanuit verenigingen en stimuleren we samenwerking.
- De gemeente neemt bij initiatieven van inwoners een faciliterende rol in. Het ontplooiën van eigen initiatieven in hun wijk of buurt zorgt voor een grotere slagingskans en draagt bij aan een prettig leven in hun woonomgeving. Door een faciliterende rol op ons te nemen willen wij bijdragen dat er steeds meer initiatieven van de grond komen.

3.10 RUIMTELIJKE KWALITEIT

De gemeente heeft de wettelijke taak om te zorgen voor een goede omgevingskwaliteit, dat wil zeggen voor een leefomgeving die veilig, gezond en aantrekkelijk is. Een van de middelen om dit doel te bereiken is welstandsbeleid, dat zich richt op het uiterlijk van bouwwerken. Een veilige gezonde en aantrekkelijke leefomgeving is echter veel breder dan gebouwen. Ruimtelijke kwaliteit

gaat over gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde. Ruimtelijke kwaliteit krijgt betekenis door deze waarden te koppelen aan maatschappelijke belangen op het gebied van economie, ecologie, cultuur en sociale verhoudingen. De afweging van alle belangen is een gezamenlijke opgave tussen initiatiefnemer en de overige gebruikers in de omgeving. De eindverantwoordelijkheid ligt bij de gemeente.

Welstand gaat veranderen. Welstandscommissies worden herbenoemd tot gemeentelijke adviescommissies. De gemeente is straks vrijer en de advisering kan breder. Gemeenten kunnen zelf de beoordelingscriteria bepalen en bepalen wie er deel uit maken van het team dat initiatieven beoordeelt. Het moet in ieder geval gaan over rijksmonumenten, maar kan ook over provinciale en of gemeentelijke monumenten gaan, of over het uiterlijk van bouwwerken, of bijvoorbeeld over landschap of ecologie. In ieder gebied is de opgave verschillend. Waar zit bij een bepaald initiatief de belangrijkste vraag op omgevingskwaliteit? Daar wordt de adviescommissie dan op afgestemd. Maatwerk en het gesprek in het beginstadium van een initiatief worden belangrijker dan toetsing aan het eind van het proces.

Een goede ruimtelijke kwaliteit is belangrijk, omdat dit een basisvoorwaarde is voor een goed woon- leef- en ondernemersklimaat. Bij ruimtelijke initiatieven is versterking van

kwaliteiten die het unieke karakter behouden en zo mogelijk versterken uitgangspunt. Het gaat daarbij niet alleen om een aantrekkelijke openbare ruimte, maar ook om toekomstbestendige bebouwing die past bij het karakter van het gebied. Leegstand kan opgelost worden door het toestaan van andere passende functies. Indien geen passende functie mogelijk is, zal sloop nodig zijn.

Behoud en ontwikkeling van het landschap staat voorop. We willen voorkomen dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen ten koste gaan van de kwaliteit van het landschap, maar zonder economische activiteit is instandhouding niet mogelijk. Economische initiatieven, in combinatie met kwaliteitsverbetering, worden gestimuleerd zodat de leefomgeving aantrekkelijk blijft voor inwoners, toeristen en recreanten. De omgevingsvisie helpt om de juiste afwegingen te maken en zuinig en zorgvuldig met de ruimte om te gaan. Ook inspireert de omgevingsvisie om gezamenlijk opgaven op te pakken en de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren. Daarmee bereiken we ons doel voor een aantrekkelijke leefomgeving, waar inwoners en ondernemers graag deel van uitmaken.

Bij elke afweging en beslissing die genomen wordt in onze leefomgeving zijn we ons bewust van de impact op de toekomst van die leefomgeving. Daarbij is leidend:

- Draagt de beslissing bij aan het gezamenlijke doel/ambitie?
- Leidt de beslissing tot een verbetering van de kwaliteit van onze leefomgeving? Ook op de langere termijn?

Met een samenhangende benadering van afwegingen in de fysieke leefomgeving wordt de leefomgeving verbeterd. Hierbij moet ook rekening worden gehouden met de kernkwaliteiten en uitgangspunten die zijn benoemd in de Erfgoednota, de Welstandsnota en de Nota Behoud dorpsaanzicht en openbare ruimte.

Legenda

- **Veenweidegebied:**
Behoud natuurlijke veenwaterlopen, onregelmatige strookverkaveling, open ruimte en vergezichten, habitat voor weidevogels, ruimtelijke dragers (langgerekte bebouwingslinten).
 - **Natura 2000 / natuurgebied:**
Instandhouden beleefbaar open cultuur- en natuurlandschap. Behoud natuurwaarden.
 - **Natuur en recreatiegebied Twiske:**
Een gebied ingericht als intensief recreatiegebied. Versterken regionale functie natuur- en recreatiegebied.
 - **Natuur en recreatiegebied Twiske:**
Een gebied ingericht als extensief recreatiegebied. Versterken regionale functie natuur- en recreatiegebied.
 - **Leisure:**
Vergroten recreatieve aantrekkelijkheid gemeente voor inwoners en bezoekers. Vergoten financieel draagvlak voor land-schapsbeheer.
 - **Werklocaties:**
Gezonde, veilige, aantrekkelijke en goed bereikbare werklocaties met voldoende werkgelegenheid.
 - **Woonzorg-servicegebied:**
Versterken aantrekkelijke woonomgeving senioren.
 - **Netwerk elektriciteitsvoorziening / hoogspanningsverbinding:**
Ontwikkelen duurzaam elektriciteitsnet-werk tbv energietransitie.
 - **Natuurverbindingen:**
Behoud en vergroting biodiversiteit.
 - **Recreatief (knooppunten)netwerk:**
Vergroten recreatieve aantrekkelijkheid en toegankelijkheid en stimuleren bewegen.
 - **Stedelijk gebied:**
Versterken aantrekkelijke veilige en gezonde leefomgeving.
 - **Transformatielocatie:**
Zorgvuldig en intensief ruimtegebruik transformatielocaties.
 - **Centrum:**
Behoud van een sterke centrumfunctie voor de hele gemeente.
 - **Uitbreiding trafostation**
 - **Energietransitie / netwerk elektriciteitsvoorziening:**
Ontwikkeling energieneutrale regio met een duurzaam netwerk.
 - **Hoofdinfrastructuur:**
Vergroten verkeersveiligheid, doorstroming verbeteren, sluipverkeer ontmoedigen.
 - **Bebouwingslint in veenpolderlandschap:**
Behoud van karakteristieke kleinschalige en gevarieerde dorpslinten. Aantrekkelijke leefbare linten.

0 500 1.000 1.500 2.000 2.500 m

4 VISIE OOSTZAAN (GEBIEDSGERICHT)

De omgevingsvisie geeft aan wat we willen bereiken. Het is een visie waarin onderscheid wordt gemaakt in thema's die voor het hele grondgebied gelden (zie hoofdstuk 3) en in dit hoofdstuk een visie voor deelgebieden, met ieder haar eigen kwaliteiten, kansen, ambities en opgaven, die weer leiden tot verschillende ontwikkelingsmogelijkheden. Per thema en deelgebied beschrijven we: wat speelt er, wat willen we bereiken en hoe willen we dat bereiken.

4.1 VEENWEIDEGEBIED

Waar hebben we mee te maken

- Het veenpolderlandschap van het Oostzanerveld bestaat uit veen met een onregelmatig, vaak historisch verkavelingspatroon. Het resultaat van de veenontginningen is een kleinschalig zeer open landschap, met talloze eilandjes en een zeer fijnmazig patroon van grillige veenwaterlopen, waardoor het gebied zeer waterrijk is.
- De middeleeuwse ontginningstructuur is nog in het gebied te zien. Daarom heeft het Oostzanerveld waarde als ongeschonden cultuurhistorisch landschap.
- De boerderijen in het gebied staan langs het lint. Er staan veel karakteristieke (stolp) boerderijen.
- Het beheer van het veenweidegebied is gericht op het voorkomen van het dichtgroeien van sloten met riet en het

voorkomen van verruiging van het land, waardoor de openheid en de habitat voor weidevogels wordt aangetast. Bij goed beheer kan het gebied een bijdrage leveren aan de CO2 reductie.

- Het veenpolderlandschap is grotendeels in gebruik als grasland (veenweide). De landjes in de veengebieden zijn alleen geschikt voor veeteelt of als veenmos/rietland. De koeien en schapen worden in dit moeilijk toegankelijke waterrijke gebied per boot vervoerd. Het gebied is in trek bij recreanten om langs te fietsen, wandelen en varen.
- De oxidatie van het veen door een te lage grondwaterstand en daarmee de maaiveldddaling is een groot probleem in het gebied. Aan de andere kant verhoudt een hoge grondwaterstand zich slecht met de (melk)veehouderijen in het gebied, die een grotere ontwateringsdiepte verlangen. Verder verruigt een deel van het veengebied, wat invloed heeft op het open beeld van het landschap en de habitat voor weidevogels.

Wat willen we bereiken

- Behoud karakteristiek veenpolderlandschap met natuurlijke veenwaterlopen, onregelmatige strookverkaveling, open ruimte en vergezichten, habitat voor weidevogels, ruimtelijke dragers (langgerekte bebouwingslinten).

Hoe willen we dat bereiken

- Uitvoering Masterplan Oostzanerveld.
 - De karakteristieke en unieke verkavelingsstructuur (het eilandenrijk) moet behouden blijven. De neergaande weidevogeltrend ombuigen en bodemdaling voorkomen. Realisatie grotere gebruikersblokken om onderhoud te vereenvoudigen en de verdien capaciteit voor landbouw en natuur uit recreatie en (kleinschalig) toerisme versterken, mits passend binnen de mogelijkheden van de Natura2000 en provinciale Omgevingsverordening.
 - Onderscheid in 4 deelgebieden (noordelijk deel open houden (weidevogelgebied), middenstuk (opsplitsen in moerasheide west en weidevogelgebied oost) en zuidelijk deel (onderzoek perspectief).
- Een toekomstbestendiger en daarom multifunctioneler veenweidelandschap.
- Onderzoek naar een (beheer)strategie voor behoud van het veen op lange termijn dat op verschillende plekken in het land plaatsvindt, moet op termijn inzicht geven in de langetermijnperspectieven.
- De aanwezige natuurwaarden mogen bij ontwikkelingen niet teniet worden gedaan of moeten worden gecompenseerd.
- Ontwikkelingen moeten het kleinschalige karakter van het gebied versterken of op zijn minst behouden.
 - Ontwikkelingen mogen geen afbreuk doen aan de openheid van het gebied.
 - Ontwikkelingen mogen niet ten koste gaan van het waterrijke karakter (eilandenrijk) van het gebied.
 - Ontwikkelingen mogen geen afbreuk doen aan de opstreckende verkavelingsstructuur.
 - Mogelijkheden voor duurzaam en gezond landschapsbeheer door een nieuw verdienmodel voor de agrarische sector en andere landschapsbeheerders:
 - Voorkomen van verruiging van het veen en herstel van de openheid waar mogelijk door voldoende mogelijkheden voor landschapsonderhoud. Voldoende mogelijkheden voor economische functies die direct of indirect bijdragen aan landschapsbehoud of herstel.
 - Voldoende mogelijkheden voor een duurzame agrarische sector. Schaalvergroting en verbreding. Stimuleren van 'de koe in de wei'.
 - Benutten van de recreatieve doeleinden en de recreatieve inkomsten van het gebied door:
 - Het vergroten van de beleefbaarheid van het landschap (bijvoorbeeld verhuur kano- en e-vaartuigen).
 - Uitbreiding recreatieve fiets- en wandelroutes om het Oostzanerveld en in het Twiske, zodat meer rondjes mogelijk worden.
 - Vergroten van mogelijkheden voor recreatieve functies (zowel extensief als verblijfsrecreatie).
- Zorg dat de waterstructuur compleet en (grotendeels) bevaarbaar blijft.
- Maak een zorgvuldige afweging tussen de verbetering van de ontsluiting van (deel)gebieden en het intact houden van de historische verkaveling en vaarverbindingen.
- Behoud vanaf de A10/A8/A7 het zicht op het landschap. Versterk vanaf deze wegen de beleving van de landschappelijke overgangen tussen veenpolder en stad.
- Vergroot de beleefbaarheid van het (open) waterlandschap op meer en aantrekkelijke plekken.
- Benut landschappelijke overgangen zoals dijken en randen voor recreatieve routes.
- Behoud cultuurhistorische bebouwing en voorkomen van verrommeling.
 - Ruimte voor functieverandering i.c.m. kwaliteitsverbetering bij vrijkomende bebouwing.
- Intact houden van veenverkavelingsstructuur, slotenpatronen en oevers.
 - Respecteer de maat en richting van het historisch kavel- en slotenpatroon in het gebied.
 - Laat profielen van sloten (of waterlopen), kaden of oevers intact en respecteer het (onregelmatige) karakter van de verschillende waterlopen.
- Inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen binnen de ontginningsstructuur.

- Neem de logische ordening, richting en structuur van het landschap als uitgangspunt. Bebouwing concentreert zich in de linten, en waar mogelijk wordt ook het doorzicht naar het landschap beschermd.

4.2 NATUURGEBIED / NATURA 2000

Waar hebben we mee te maken

- Grote delen van het veengebied zijn Natura 2000-gebied en behoren tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN).
- De weidevogelgebieden worden minder geschikt als ze verder verruigen.
- Delen van het gebied zijn niet beleefbaar door een slechte toegankelijkheid voor recreanten.

Wat willen we bereiken

- Instandhouden beleefbaar open cultuur- en natuurlandschap.
- Behoud en versterken natuurwaarden.

Hoe willen we dat bereiken

- Voldoende economische mogelijkheden voor behoud en beheer veenweidenatuur.
- Vergroten recreatieve toegankelijkheid en beleefbaarheid.
 - Mogelijk maken recreatieve verbindingen.
 - Mogelijk maken recreatieve functies die direct of indirect bijdragen aan behoud van de veenweidenatuur. Uitkijkposten op hoogte rond het gebied, op het

THEMAKAART NATUURWAARDEN

fietspad langs het spoor en borden/tafels (met QR codes) op stopplaatsen kunnen de beleving verbeteren.

4.3 STEDELIJK GEBIED

Waar hebben we mee te maken

- De gemeente kent een lint dat deels is uitgegroeid tot stedelijk gebied.
- De ontstaansgeschiedenis is duidelijk leesbaar in de bebouwde en onbebouwde omgeving. Wij hechten veel waarde aan cultuurhistorisch waardevolle gebouwen en gebieden.
- De gemeente is een aantrekkelijke woongemeente met een landelijk dorps karakter.
- De druk op de woningmarkt is groot en er zijn weinig mogelijkheden voor het toevoegen van woningen.

Wat willen we bereiken

- Versterken aantrekkelijke veilige en gezonde leefomgeving.

Hoe willen we dat bereiken

- De woningvoorraad kwantitatief en kwalitatief afstemmen op de behoefte (zie Woonvisie 2021- 2030)
- Ruimte voor stedelijke ontwikkelingen, bij voorkeur via herstructurering, transformatie en inbreiding. Als dat niet mogelijk is, binnen de mogelijkheden van de provinciale Omgevingsverordening via geconcentreerde uitbreiding i.c.m. kwaliteitsverbetering.

- Ruimte voor recreëren, ontmoeten en bewegen.
- Ruimte voor initiatieven die bijdragen aan de kwaliteit van onze leefomgeving.
 - Behoud cultuurhistorische identiteit.
 - Opstellen van gemeentelijk monumentenbeleid (of erfgoedbeleid).
 - Waarborgen ruimtelijke kwaliteit en voldoende bruikbaar groen.
 - Ruimtelijke adaptatie: voorkomen en zo mogelijk verminderen hittestress en wateroverlast.
 - Zorgen voor een goede luchtkwaliteit en het voorkomen van geluidsoverlast.

4.4 TRANSFORMATIELOCATIE

Waar hebben we mee te maken

- Van een aantal locaties is bekend dat deze in aanmerking komen voor herontwikkeling.
- Ook nieuwe locaties kunnen in beeld komen.
- Ons beleid om de grote woningbehoefte zoveel mogelijk binnenstedelijk een plek te geven, vraagt om intensief en zorgvuldig ruimtegebruik.
- Het benutten van vrijkomende of extensief gebruikte locaties heeft onze voorkeur, maar er moet ook voldoende werkgelegenheid blijven en ontwikkelingen mogen niet ten koste gaan van het dorps karakter in het lint.
- Kijk bij nieuwe functies zoals woningbouw ook naar de bereikbaarheid. De infrastructuur in de linten zit nu al aan zijn grens.

Wat willen we bereiken

- Zorgvuldig en intensief ruimtegebruik van transformatielocaties.

Hoe willen we dat bereiken

- Mogelijkheden voor functieverandering of verbreding, rekening houdend met omgeving. Bij voorkeur binnenstedelijk. Als dat niet mogelijk is, binnen de mogelijkheden van de provinciale Omgevingsverordening in de tweede lijn of op geconcentreerde uitleglocaties i.c.m. kwaliteitsverbetering landschap.
 - Behoud cultuurhistorische identiteit.
 - Waarborgen ruimtelijke kwaliteit en voldoende bruikbaar groen.
 - Klimaatadaptief en energieneutraal ontwikkelen.
 - Voorkomen en zo mogelijk verminderen hittestress en wateroverlast.
- Houdt rekening met de cultuurhistorische waarden en de historische relatie van de verschillende gebieden; Erfgoednota en Nota Behoud dorpsaanzicht en openbare ruimte. Bij (woning)bouwprojecten dient ook te worden nagedacht over mobiliteit, ontsluiting van verkeer en de daarbij behorende infrastructuur. Duurzame (collectieve) mobiliteit heeft daarbij de voorkeur.

4.5 CENTRUM

Waar hebben we mee te maken

- Het dorpscentrum van Oostzaan biedt een compleet winkelaanbod met volwaardige

supermarkten en diverse verssspecialzaken. Met dit aanbod wordt voorzien in de dagelijkse behoefte in de sector food. Daarnaast is er ook een ruim aanbod aan non-food. Ook zijn er horecagelegenheden in het centrum gelegen.

- Buiten het dorpscentrum zijn vrijwel geen commerciële voorzieningen (zoals detailhandel, horeca enz.).

Wat willen we bereiken

- Behoud van een sterke centrumfunctie voor de hele gemeente.

Hoe willen we dat bereiken

- Versterken centrum door concentratie van voorzieningen. Voor nieuwe commerciële voorzieningen wordt een plek gezocht in het centrumgebied. Bij uitbreiding van het aantal horecagelegenheden mag geen disbalans ontstaan tussen het aantal horecagelegenheden en de rust in het dorp.
- Vergroten bereikbaarheid en behoud functie voor hele gemeente.
- Vergroten verblijfs- en ontmoetingsfunctie.
- Een aantrekkelijke openbare ruimte in de centra.

4.6 WOONZORG-SERVICEGEBIED

Waar hebben we mee te maken

- Vergrijzing en daardoor een grotere zorgvraag en een grotere vraag naar geschikte woningen.

- Een steeds groter deel van de bevolking wordt minder mobiel (vooral 70+ers).
- Deze groep heeft behoefte aan voorzieningen op afroep en op loopafstand.

Wat willen we bereiken

- Versterken aantrekkelijke woonomgeving senioren.

Hoe willen we dat bereiken

- Versterken wonen, welzijn en zorg op maat.
- Aanpassing naar geschikte leefomgeving met faciliteiten voor ontmoeting en ondersteunende voorzieningen. In een woon-zorg servicegebied zijn optimale condities geschapen voor wonen met zorg en welzijn. Er is sprake van integrale zorg en dienstverlening, georganiseerd vanuit een servicepunt, zorgpunt of steunpunt.

4.7 WERKLOCATIE

Waar hebben we mee te maken

- De huidige bedrijventerreinen liggen langs de A8.
- Het beleid op de bedrijventerreinen is gericht op functiescheiding. Hier staat ruimte voor bedrijvigheid en werkgelegenheid voorop.

Wat willen we bereiken

- Gezonde, veilige, aantrekkelijke en goed bereikbare werklocaties met voldoende werkgelegenheid en met toegang tot een glasvezelnetwerk.

Hoe willen we dat bereiken

- Ruimte voor initiatieven die de werkgelegenheid vergroten.
- Kwaliteitsverbetering openbare ruimte werkgebieden.
- Ruimte voor bedrijfsactiviteiten door het tegengaan van gevoelige functies op bedrijventerreinen.

4.8 VRIJETIJSBESTEDING

Waar hebben we mee te maken

- De gemeente heeft een aantrekkelijk oer-Hollands landschap. Het gebied is divers door een aantrekkelijk veenweidegebied, en een groot regionaal natuur- en recreatiegebied.
- Het gebied heeft een recreatieve potentie, maar kent ook beperkingen in de bereikbaarheid en vanuit natuurwetgeving.
- Het onderhoud van het landschap staat onder druk door bodemdaling en beschermende regels voor behoud van natuurwaarden.

Wat willen we bereiken

- Vergroten recreatieve aantrekkelijkheid gemeente voor inwoners en bezoekers.
- Vergroten financiële mogelijkheden voor goed landschapsbeheer.
- Versterken regionale vrijetijdsbestedings-functie.

Hoe willen we dat bereiken

- Behoud/kwaliteitsverbetering van verblijfs-natuur- en recreatiegebied.

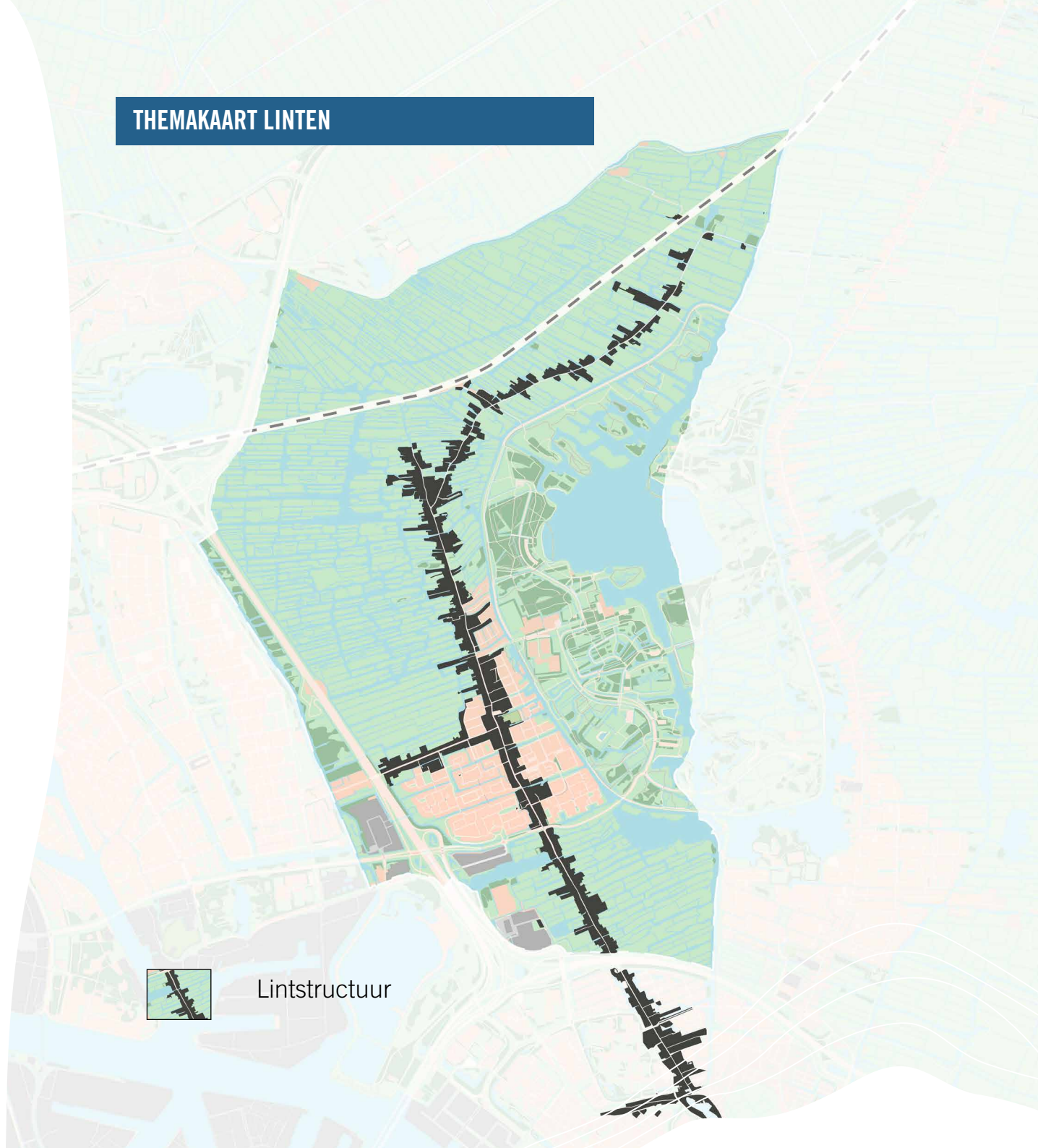
- Uitbouw naar een breed en variërend aanbod aan recreatieve voorzieningen. Dit kan variëren van een bezoekerscentrum in natuur- en recreatiegebied, tot waar mogelijk kleinschalige vormen van verblijfsrecreatie in het lint, zoals bed & breakfast voorzieningen dan wel boerderijkamers.
- Initiatieven op het terrein van recreatie en toerisme en mobiliteit dienen altijd in onderlinge samenhang te worden gezien. In de marketing en promotie ter stimulering van bezoek aan Oostzaan wordt alleen ingezet op duurzame vormen van recreatie en toerisme: wandelen, fietsen, varen. Ook worden bezoekers aangespoord om met het OV of de fiets richting Oostzaan te komen.

4.9 BEBOUWINGSLINT IN VEENPOLDERLANDSCHAP

Waar hebben we mee te maken

- Het langgerekte lint Oostzaan is karakteristiek.
- De recreatieve druk op het (rustige) landschap wordt steeds groter door recreanten uit met name Amsterdam en Zaanstad. Hoewel het Twiske een belangrijke veilige fietsroute is, is het lint ook een belangrijke (minder veilige) route voor recreanten die het Oostzanerveld bezoeken om te fietsen, varen of te wandelen. Gebruik van het smalle lint door snel en langzaam verkeer en agrarisch verkeer is niet goed voor de verkeersveiligheid.

THEMAKAART LINTEN

Lintstructuur

- In het veenpolderlandschap is de relatie tussen het water en het lint van groot belang. Zeker in de kern, maar ook steeds meer in het landelijk gebied staat deze relatie onder druk door demping van de wegsloot, aanleg van brede dammen en lange duikers, hoge walbeschoeiingen of oprukkende verharding van wegen en erf.
- Grote delen van het veengebied zijn Natura 2000-gebied en behoren tot het NNN en dragen daarmee bij aan het behoud en de versterking van de biodiversiteit.

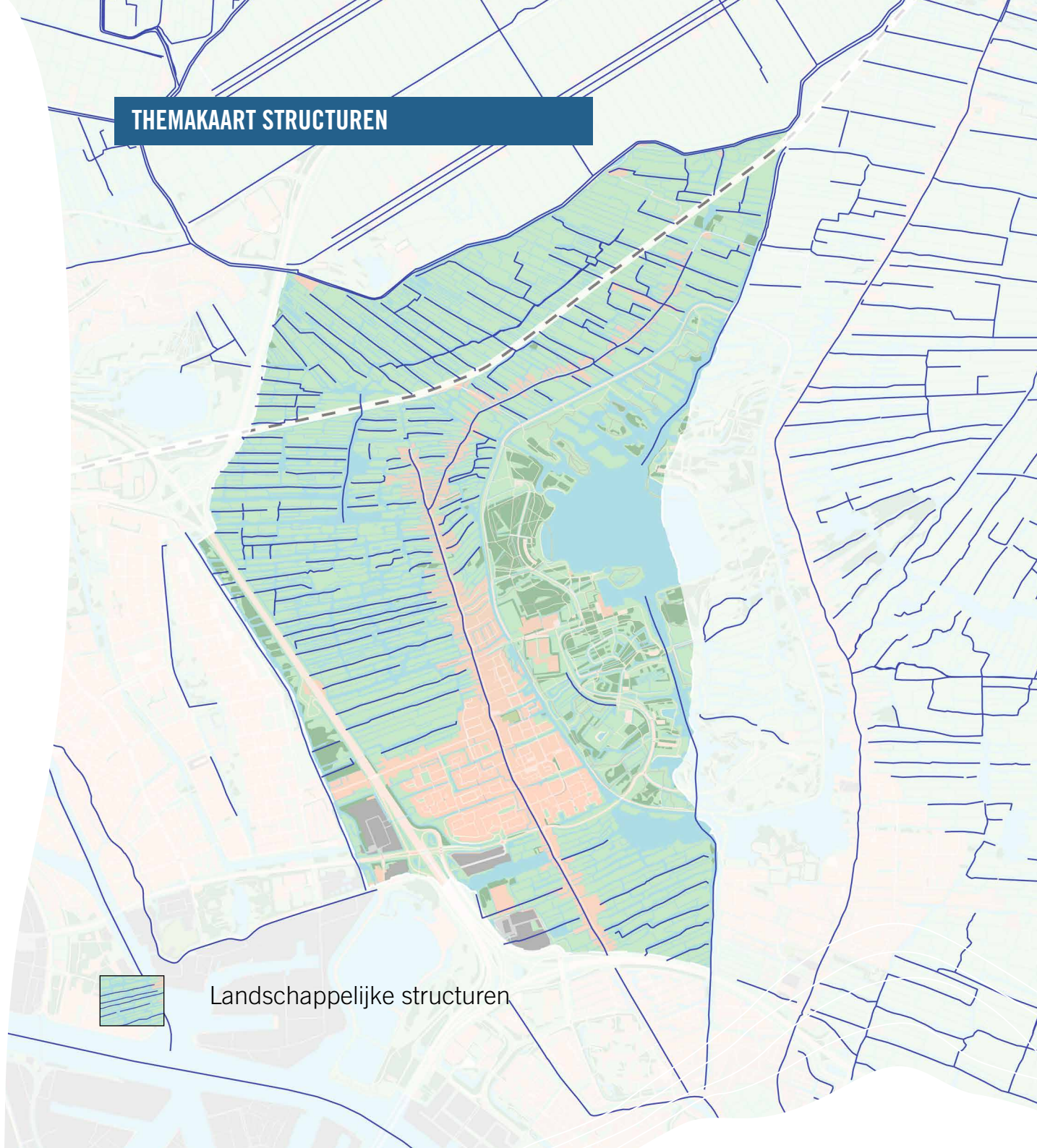
Wat willen we bereiken

- Behoud van karakteristiek kleinschalig en gevarieerd dorpslint.
- Aantrekkelijke leefbare linten.

Hoe willen we dat bereiken

- De directe relatie tussen het lint, het water en het landschap behouden of vergroten.
- Behoud strokenverkaveling.
- Behoud het water in het lint, dit geldt zowel voor de wegsloot als de dwarse sloten (haaks op de weg) met doorzicht.
- Behoud van het karakter en de transparantie van de linten door voldoende doorzichten naar het open landschap.
 - Behoud kleinschalige en gevarieerde bebouwingsstructuur. Bij nieuwe bebouwing in het lint rekening houden met de uitgangspunten uit de provinciale leidraad cultuurhistorie en de Nota

THEMAKAART STRUCTUREN

Landschappelijke structuren

Behoud dorpsaanzicht en openbare ruimte.

- Wonen in de tweede lijn is onder voorwaarde van kwaliteitsverbetering en behoud diversiteit denkbaar, mits passend binnen de provinciale Omgevingsverordening. Zoekgebieden voor herontwikkeling of transformatie zijn in en nabij kernen en bij vrijkomende functies.
- Hierbij moet onderscheid worden gemaakt in delen van de linten met verschillende kwaliteiten en mogelijkheden.
- Vergroten recreatieve aantrekkelijkheid en verkeersveiligheid door uitbreiding vrijliggende recreatieve wandel- en fietsroutes.
- Vergroten verkeersveiligheid vraagt om uitbreiding 30 km zones, “auto te gast” wegen en veilige fietsroutes.

4.10 LANDMARKS

Waar hebben we mee te maken

- In het gebied komen diverse beeldbepalende panden en bouwwerken voor. Het gaat om molens, waterhuishoudkundige werken en oude boerderijen.

Wat willen we bereiken

- Het verhaal van het Hollands landschap leesbaar en beleefbaar maken.

Hoe willen we dat bereiken

- Behoud cultuurhistorisch waardevolle bebouwing.
- Ruime mogelijkheden voor passende vervolgfuncties die de cultuurhistorische waarden niet aantasten.
- Bestaande boerderijen mogen worden gesplitst met het oog op het behoud van de cultuurhistorisch waardevolle bebouwing.
- Opstellen gemeentelijk monumentenbeleid (of erfgoedbeleid).

4.11 NATUURVERBINDING

Waar hebben we mee te maken

- De biodiversiteit in het gebied staat onder druk.

Wat willen we bereiken

- Behoud en vergroting biodiversiteit.

Hoe willen we dat bereiken

- Samen met partners inzetten op het verder versterken van ecologische zones die door de provincie als zodanig zijn benoemd.
- Afronding verbinding natuurgebieden niet onmogelijk maken en zo mogelijk meekoppelen met kleinschalige recreatieve mogelijkheden (indicatief).
- Het stedelijk gebied aanpassen ter bevordering van de biodiversiteit zodat dit een verbinding vormt voor de natuur.

4.12 ENERGIETRANSITIE / NETWERK ELEKTRICITEITVOORZIENING

Waar hebben we mee te maken

- De capaciteit van ons huidige elektriciteitsnetwerk is onvoldoende om in de groeiende vraag naar elektriciteit te kunnen voorzien.
- Het huidige netwerk is niet geschikt om grootschalige opwekking van duurzame energie op aan te sluiten.
- Een belangrijk element in de energietransitie is het verminderen van de energie en warmtevraag, waarmee de vraag naar fossiele brandstoffen ook wordt verminderd. Onze gebouwde omgeving is echter nog niet geschikt om van het aardgas af te stappen.

Wat willen we bereiken

- Ontwikkeling energieneutrale regio met een duurzaam netwerk.

Hoe willen we dat bereiken

- De regionale energiestrategie afronden en uitvoeren.
- Faciliteren energietransitie door ontwikkelen duurzaam elektriciteitsnetwerk, rekening houdend met ons cultuurhistorisch waardevolle landschap.
- Uitbreiding van het trafo-station in Oostzaan.
- Het energienetwerk zoveel mogelijk ondergronds aanleggen om horizonvervuiling en aantasting habitat te voorkomen.
- Utiliteitsgebouwen mogelijk maken om

potentiële warmtenetten te kunnen realiseren.

- Naast het stimuleren van zonne-energie zetten we in op isolatie van woningen en afbouw van gebruik van fossiele brandstoffen. Dat betekent dat we werk maken van aardgasloze woningen.
- Faciliteren verduurzamen van de gebouwde omgeving. Wij hebben een voorbeeldfunctie en verduurzamen onze gebouwen.
- Nieuwe gebouwen moeten energieneutraal of zelfs energieleverend worden.
- Onderzoek mogelijkheden aquathermie (duurzaam verwarmen en koelen met water).

4.13 ZOEKGEBIEDEN OPWEKKEN HERNIEUWBARE ENERGIE

Waar hebben we mee te maken

- Om energieneutraal te worden is grootschalige opwekking van hernieuwbare energie noodzakelijk. Binnen onze gemeente zijn hiervoor slechts beperkt mogelijkheden die geen afbreuk doen aan het landschap.
- Conform de RES 1.0 van de energieregio Noord-Holland Zuid zijn enkele zoekgebieden voor zon op land op de kaart opgenomen.
- Naast zonepanelen op daken zijn ook zonnepanelen op parkeerdaken mogelijk.
- De gemeente vindt grote windturbines niet passend in verband met het cultuurhistorisch waardevolle landschap en de mogelijke negatieve effecten op natuurwaarden.
- Wel zijn kleine windturbines in het

landelijk gebied en op bedrijventerreinen onder voorwaarden mogelijk (passend binnen de regels uit de provinciale omgevingsverordening).

Wat willen we bereiken

- Constructief bijdragen aan hernieuwbare energieopwekking, rekening houdend met de landschappelijke waarden binnen de gemeente.

Hoe willen we dat bereiken

- Zoveel mogelijk zon op daken stimuleren.
- Samenwerking in de deelregio stimuleren en het benutten van koppelkansen.
- Het opstellen van een zonneladder met toetsingskaders.
- Zoekgebied zon op land tbv energietransitie.
- Als zich nieuwe mogelijkheden voor hernieuwbare energiebronnen aandienen, die voor Oostzaan kansrijk zijn, zullen we de mogelijkheden verkennen om die te benutten.

4.14 HOOFDINFRASTRUCTUUR

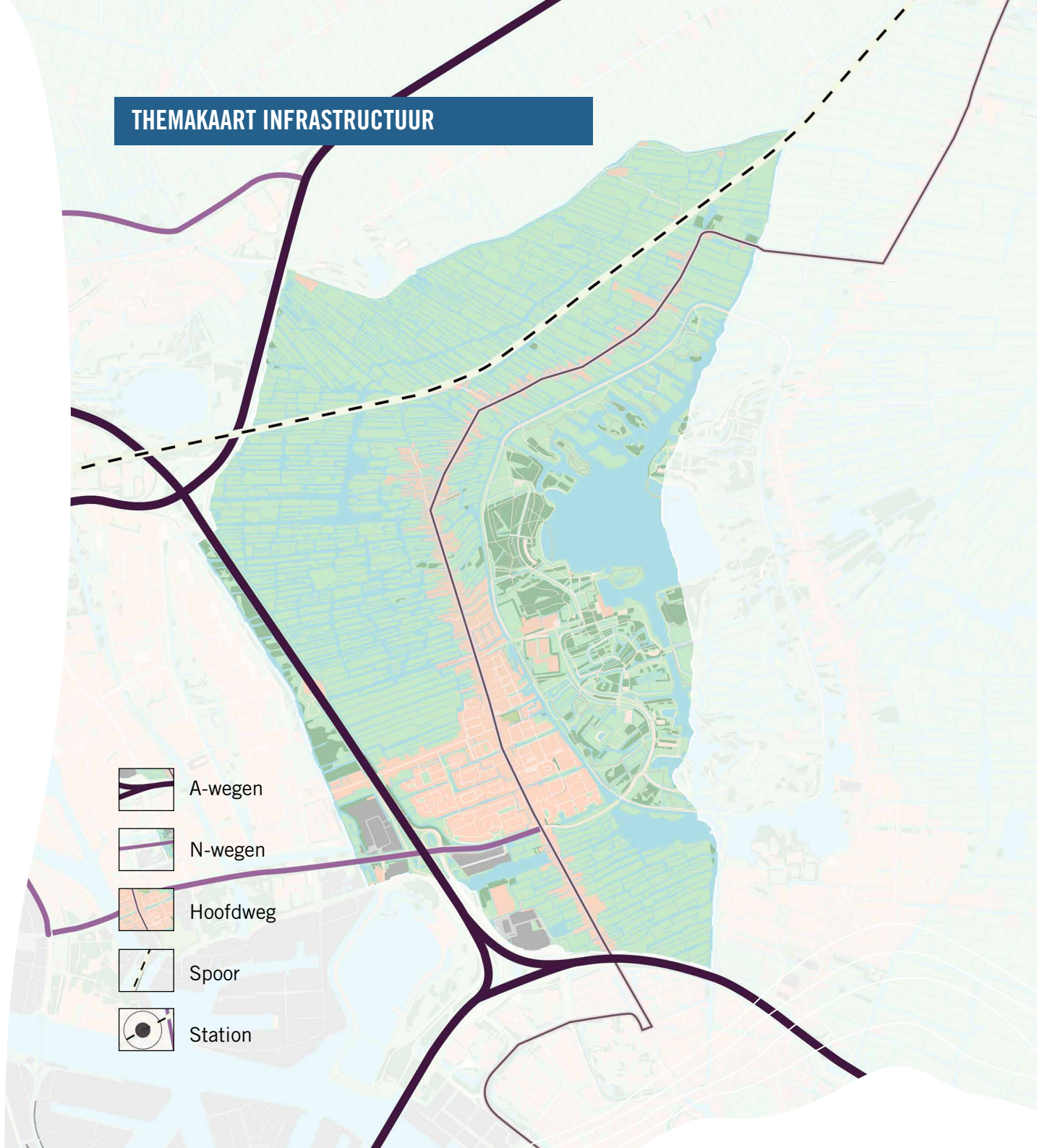
Waar hebben we mee te maken

- Het gebied heeft te maken met sluipverkeer over de smalle linten.

Wat willen we bereiken

- Vergroten verkeersveiligheid, doorstroming verbeteren, sluipverkeer ontmoedigen.

THEMAKAART INFRASTRUCTUUR

Hoe willen we dat bereiken

- Verbeteren multimodale bereikbaarheid.
- Bij toekomstige verkeerskundige aanpassingen van de inrichting zal het tegengaan van sluipverkeer in de linten worden meegenomen.
- De verkeersveiligheid monitoren om zicht te krijgen op waar aanpassingen in de inrichting nodig zijn.

4.15 RECREATIEF (KNOOPPUNTEN)NETWERK

Waar hebben we mee te maken

- Er is een wens om het Twiske meer recreatief in te zetten, in balans met natuur door het gebied toegankelijker te maken. Meer fietsen, wandelen (bijv. laarzenpad, ommetjes, ontbrekende fietsroutes) en varen. In de praktijk doen de recreanten het met de bestaande infrastructuur, terwijl de recreatieve vraag sterk toeneemt.
- De recreatieve potentie van het gebied kan beter worden benut.

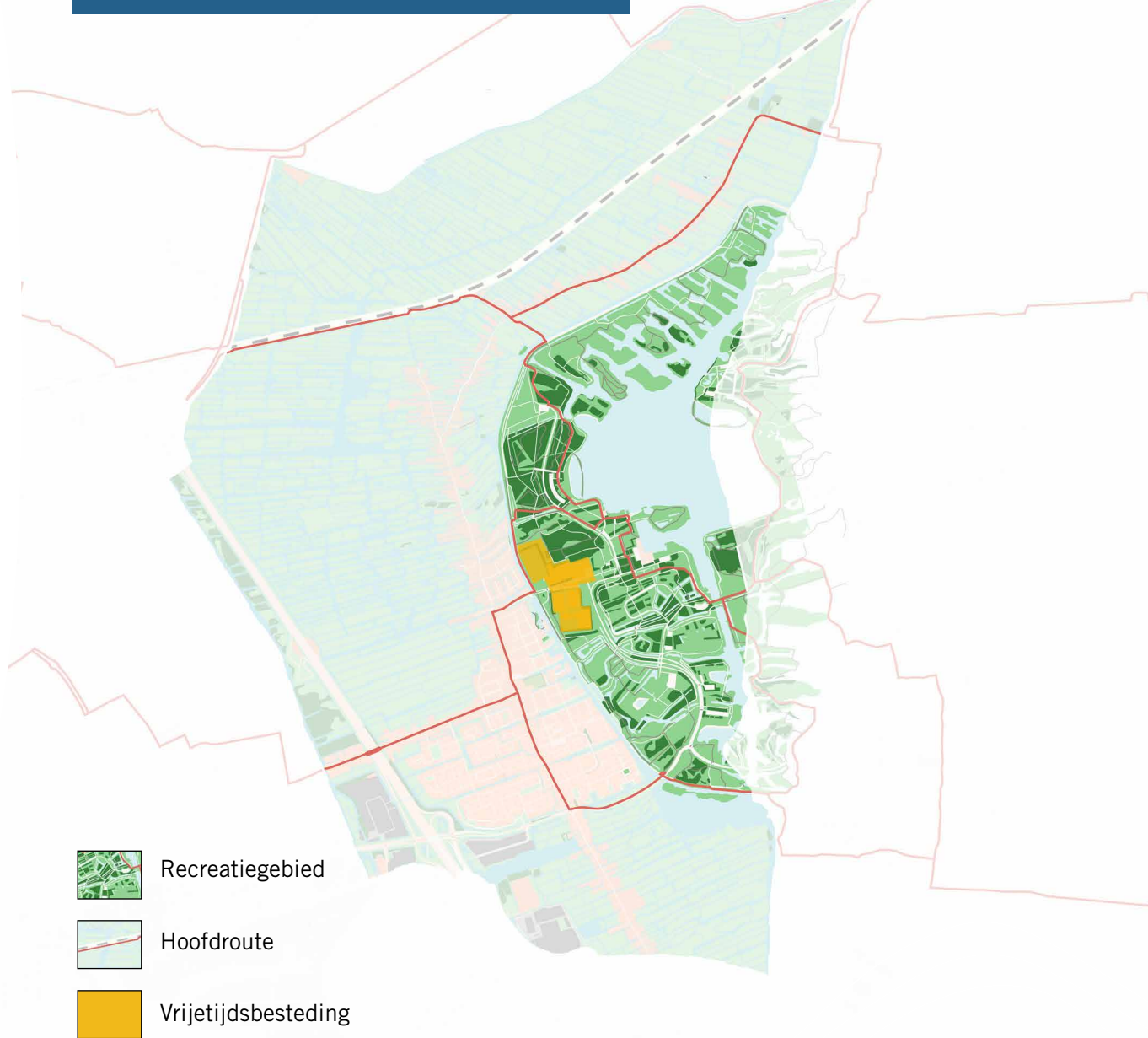
Wat willen we bereiken

- Vergroten recreatieve aantrekkelijkheid en toegankelijkheid en stimuleren sport en bewegen.

Hoe willen we dat bereiken

- Realisatie ontbrekende schakels wandel en fietspaden. Verkenning uitbreidingsmogelijkheden fietspadenplan in samenwerking met de provincie. Onderzoek uitbreiden fiets- en wandelroutes niet

THEMAKAART RECREATIE

ingepland maar wel belangrijk issue.

- Verbeteren en aanpassen van het recreatief vaarnetwerk (sloepennetwerk en kleinere vaarroutes) en aparte vaarroutes om rustgebieden te waarborgen. Herstel van de historische melkschuitroutes waarmee Waterland met Amsterdam-Noord wordt verbonden.

4.16 NATUUR EN RECREATIEGEBIED HET TWISKE

Waar hebben we mee te maken

- Het Twiske is volgens het Natura-2000 beheerplan een “Natuur- en recreatiegebied”.
- De gronden bij het veenstroompje De Twiske werden vanaf de jaren ‘30 ingezet voor een werkverschaffingsproject in de vorm van droogmakerijen. Het drooggemaakte deel bleek echter geen hoogwaardige cultuurgrond op te leveren, het zoutgehalte was namelijk te hoog. In 1960 was veel zand nodig voor de aanleg van het Coentunneltracé en dat zand werd gevonden onder het veen en de klei van het Twiske. Door deze zandwinning ontstond een grote plas die goed voor recreatieve doeleinden gebruikt kon worden. In 1972 werd met de inrichting van het Twiske als recreatieterrein begonnen. Het riviertje werd opnieuw uitgegraven en het wateroppervlak van het gebied uitgebreid tot 200 ha. Rondom de recreatieplas ligt het laagveenlandschap, hoewel dit door het vele bos meer besloten is dan de andere

deelgebieden is een gedeelte van het Twiske belangrijk voor weidevogels. De rietkragen bij het water zijn belangrijke gebieden voor moerasvogels. Het is dan ook tevens een heel bijzonder natuurgebied. Zo bijzonder dat het zelfs is aangewezen als Natura 2000 gebied. Het Twiske is aangewezen als Natura 2000 gebied omdat het een vogelrichtlijngebied is, ter bescherming van Smienten en Grutto's (winter), Snor, Roerdomp en Bruine Kiekendief (nestterritoria).

- Het Twiske heeft een heel eigen en afwisselend karakter, met een zwemplas, de Stooterplas, sport- en speelplekken, ligweides, zwemstranden, fiets- en wandelpaden, grasland, rietland en bomen. Het gebied is met een ringvaart gescheiden van de omgeving. Het is als geheel halfopen, met een afwisseling van open ruimten en bos.
- Volgens het Natura-2000 beheerplan kent het Twiske een zonering waar het zuidwestelijke en noordoostelijke deel ingericht zijn als intensief recreatiegebied. Het overige deel van het Twiske heeft een extensief recreatief karakter.
- Het geeft spanning dat het Twiske zowel een Natura-2000-gebied is als een recreatiegebied en een gebied waar (beperkt) commerciële activiteiten zijn toegestaan.
- De zorg voor natuurbehoud in het Twiske is vastgelegd in de wet- en regelgeving en elke nieuwe recreatieve activiteit dient te worden getoetst via een natuurtoets waarop de

- provincie als bevoegd gezag controleert.
- De recreatieve vraag in de metropoolregio neemt toe.
- De betaalbaarheid van het beheer en onderhoud van het Twiske is een punt van zorg.
- Met inachtneming van het Natura-2000 beheerplan voor het Twiske staan de gemeenten Oostzaan en Landsmeer samen 5 geluidsdagen toe, waarvan Oostzaan 3 geluidsdagen toestaat.

Wat willen we bereiken

- Versterken van de regionale functie van het Twiske als natuur- en recreatiegebied.
- Optimaal inzetten op de ambities t.a.v. de natuurbescherming en -ontwikkeling (inclusief meer biodiversiteit) terwijl de huidige, toegestane commerciële mogelijkheden in het Twiske niet mogen worden uitgebreid.
- Een optimale balans tussen natuur en recreatie.
- Vermindering van de recreatiedruk op de natuur.

Hoe willen we dat bereiken

- Uitvoering geven aan het Ambitiedocument Twiske-Waterland. Wij respecteren de daarin opgenomen zonering, die weer is afgeleid uit het beheerplan voor het Twiske.
- De Toekomstvisie 't Twiske te laten ontwikkelen door het recreatieschap waarbij

optimaal wordt ingezet op de ambities t.a.v. de natuurontwikkeling terwijl de toegestane commerciële mogelijkheden in het Twiske niet mogen worden uitgebreid.

- Behoud en ontwikkeling van extensieve recreatieve mogelijkheden met behoud van rust en bescherming en versterking van natuurwaarden.
- Bescherming en versterking van de natuurwaarden samen met partners natuurbeheer zoals IVN, Wetlandwacht, HHNK enzovoort (onderzoek en meer educatie).
- Bezoekers van het Twiske verleiden om ook de kern van Oostzaan te bezoeken door de mogelijkheden van wandel- en fietsrondjes te vergroten.
- Een grootschalig initiatief tot mogelijkheden voor nachtverblijf (zoals bijvoorbeeld een (middel)grote camping of een bungalowpark) wordt uitgesloten. Enkel een kleinschalige camping en/of ecolodges zouden kunnen worden gerealiseerd mits de provincie de natuurtoets positief beoordeelt.
- Geen verdere uitbreiding van het maximale aantal van drie geluidsdagen en of grootschalige evenementen in de recreatieve zone van Oostzaan.

5 UITVOERING

De omgevingsvisie is geen doel op zich. De visie geeft de doelen en ambities weer, maar we zijn pas waar we zijn moeten, als we onze doelen hebben bereikt en onze ambities hebben verwezenlijkt. De uitvoering is daarmee een essentieel onderdeel van de omgevingsvisie.

5.1 SAMEN

De cultuurverandering is al ingezet. Deze globalere visie met doelen helpt daarbij en betekent meer beleidsvrijheid en een andere manier van werken.

Om tot uitvoering te komen, hebben wij de inzet van verschillende partijen nodig. De kracht zit in de gezamenlijkheid. Duidelijkheid is nodig over wat we van elkaar verwachten. Daarvoor hebben we spelregels geformuleerd. In paragraaf 2 geven we de uitgangspunten weer, die van belang zijn bij projectrealisatie.

De gemeente hecht groot belang aan het gezamenlijk met de samenleving vormgeven aan de ontwikkeling van de leefomgeving in Oostzaan. We benaderen initiatieven op een zo hoog mogelijke trede op de participatieladder. Daarbij onderscheiden we verschillende rollen. Vaak is de gemeente het bevoegd gezag, bijvoorbeeld als het gaat om vergunningverlening. Van oudsher ging de gemeente ook over de regie bij initiatieven. Daarin worden we terughoudender.

Inzetten op co-creatie betekent dat niet de gemeente automatisch de regie in handen heeft. Vaak zal zij met een faciliterende rol kunnen volstaan. De procesrol wordt groter; de gemeente als verbinder van verschillende partijen die gezamenlijke initiatieven van de grond moeten krijgen. Maar ook die bewaakt of in het proces alle relevante partijen op een goede manier worden betrokken, zoals belanghebbenden en bewoners. Deze nieuwe rol vraagt andere vaardigheden van de gemeente, die meer procesgericht zijn en minder inhoudelijk.

Ook de rol van initiatiefnemers verandert en wordt pro-actiever. Initiatiefnemers:

- Creëren plannen met meerwaarde, die een bijdrage leveren aan de doelen van de omgevingsvisie.
- Verbeteren plannen naar aanleiding van feedback vanuit de omgeving en belanghebbenden, waardoor actief draagvlak kan groeien.
- We onderscheiden verschillende initiatiefnemers: ontwikkelende marktpartijen en corporaties, bedrijven, particulieren of bewonersinitiatieven. Naarmate een initiatief aan de voorkant een breder maatschappelijk draagvlak heeft, des te groter wordt de haalbaarheid.

Om die rol- en taakverdeling voor iedereen duidelijk te maken en in goede banen te leiden, zijn spelregels nodig.

5.2 SPELREGELS NIEUWE ONTWIKKELINGEN

Om de ambities en doelen uit deze visie te realiseren, zijn ontwikkelingen en acties nodig. Dat geldt voor alle deelgebieden en voor alle thema's. Een deel van die ontwikkelingen zullen wij als gemeente initiëren, maar voor een belangrijk deel zullen ontwikkelingen door derden worden opgepakt. Om deze ontwikkelingen in goede banen te leiden hebben we een set spelregels opgesteld, die gelden voor alle categorieën ontwikkelingen. In de volgende paragraaf wordt op basis daarvan het proces van het begeleiden van initiatieven beschreven.

De Omgevingsvisie brengt in beeld wat we voor de deelgebieden en de thema's willen bereiken. Initiatieven die een bijdrage leveren aan de doelen en ambities en geen afbreuk doen aan andere doelen en randvoorwaarden, worden omarmd.

Behoud en versterken van de bijzondere kwaliteiten van de gemeente staat centraal in deze omgevingsvisie. Nieuwe initiatieven moeten substantieel bijdragen aan het behoud en de versterking van de doelen voor de verschillende deelgebieden. Bijdragen aan de gestelde doelen is niet het enige criterium waar een initiatief aan moet voldoen. Daarnaast is belangrijk dat het initiatief voldoende breed wordt gedragen. Verder moet een ontwikkeling uitvoerbaar zijn binnen de kaders van de omgevingsaspecten (zoals ruimtelijke kwaliteit en milieunormen) en het beleid van de gemeente en andere overheden

(waaronder het provinciaal beleid).

De wijze waarop invulling wordt gegeven aan deze aspecten (zoals ruimtelijke kwaliteit en milieunormen en het beleid van overheden) is in beginsel aan de initiatiefnemer. Mocht het initiatief daar niet of onvoldoende in voorzien, dan kan de extra kwaliteitsimpuls ook door middel van een bijdrage in bijvoorbeeld een fonds worden gedaan. Het schema op de volgende pagina geeft de spelregels in het kort weer.

Uitgangspunten

Het uitgangspunt van deze omgevingsvisie is het faciliteren en ruimte geven aan ontwikkelingen die passen binnen de kaders en bijdragen aan de geformuleerde doelen en daarmee aan een aantrekkelijke fysieke leefomgeving in Oostzaan. Daarbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Initiatieven worden positief tegemoet getreden.
- In een zo vroeg mogelijk stadium in het planproces wordt duidelijkheid gegeven over de kans van slagen van een initiatief.
- Er wordt gestuurd op het creëren van meerwaarde en draagvlak.
- Alle initiatieven die niet in het bestemmingsplan of het omgevingsplan passen doorlopen het stappenplan in paragraaf 5.3.
- De gemeentelijke inzet hangt af van de beoordeling van het initiatief.

BEOORDELING	HOUDING GEMEENTE	INZET
JA	Actief faciliteren dan wel zelf ontwikkelen	Veel capaciteit
JA, MITS	Actief faciliteren; meedenken in verbeteringen	Veel capaciteit
NEE, TENZIJ	Passief faciliteren: verbeteropgave benoemen	Weinig capaciteit
NEE	Afwijzen	Geen capaciteit

5.3 STAPPENPLAN INITIATIEVEN

Een initiatief dat niet in het bestemmingsplan/ omgevingsplan past, komt via het omgevingsloket bij de casemanagers binnen. Team vergunningen is de eerste toegang. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben wij 8 weken de tijd om een vergunning te verlenen, nu is dat nog 26 weken. Dat vraagt om een gedegen voorbereiding van de initiatiefnemer en een gestroomlijnd proces om tot een integrale afweging te komen, voordat de planologische procedure wordt gestart.

De integrale afweging vindt plaats door een stappenplan te doorlopen. Het stappenplan zoals dat hieronder is opgenomen vormt de leidraad voor wat betreft de volgorde en de werkwijze (omgeving, ambtelijke specialisten). De werkwijze kan door inzichten werkenderwijs op onderdelen worden aangescherpt.

Initiatieven die niet in het bestemmingsplan/ omgevingsplan passen, doorlopen de volgende stappen, waarbij we gezamenlijk bepalen of een idee goed is en tot uitvoering kan komen:

1. *Inventarisatie*: Startgesprek met casemanager (1 contactpersoon per project): eerste globale check of een idee kansrijk is. Informatie uitwisselen over wat er nodig is om een goed adviesgesprek te kunnen voeren. De initiatiefnemer gaat met dit 'huiswerk' aan de slag om het idee tot een globaal planvoornemen uit te werken (schets en toelichting).
2. *Presentatie* in intaketafel: adviesgesprek met de casemanager en specialisten (maatwerk per initiatief): De initiatiefnemer presenteert het globale planvoornemen en krijgt aanwijzingen en tips mee om het concept uit te werken. Eerste reactie van gemeente: is het initiatief kansrijk: past het initiatief binnen de doelen en ambities van de omgevingsvisie? Wat zijn aandachtspunten? Welke punten moeten worden uitgewerkt voor behandeling in omgevingstafel?
3. *Behandeling in omgevingstafel* (vaste kern met per project relevante specialisten en afhankelijk van project ook externe partijen, ketenpartners, buurgemeenten): als het

initiatief voldoende concreet is, wordt het besproken in dit maatwerk omgevingsteam. Mogelijke uitkomsten:

- ja: planologische procedure kan worden gestart.
- ja, mits: planologische kan worden gestart, als aan een aantal voorwaarden wordt voldaan.
- nee, tenzij: initiatief in huidige vorm niet kansrijk. Aangegeven wordt hoe het initiatief met aanpassingen alsnog kansrijk gemaakt kan worden.
- nee: initiatief niet kansrijk.
- categorieën ja en ja, mits kunnen het participatietraject in.

categorie nee, tenzij en nee: kunnen na aanpassing opnieuw via coach en ontwikkelteam worden behandeld.

In dit stadium wordt ook de rol en de benodigde inzet van de gemeente bepaald:

- Regisseren: sturen op basis van en toetsen aan vastgestelde kaders.
 - Faciliteren: passende initiatieven actief mogelijk maken binnen duidelijke kaders.
 - Inspireren: sturen op globale doelen en partijen inspireren die doelen met goede ontwikkelingen te realiseren.
 - Netwerken: partijen bij elkaar brengen, inzet om ontwikkelingen door de samenleving tot stand te laten brengen op basis van globale doelen.
4. *Participatie*: afstemmen met casemanager: uitwerken plan ten behoeve van go/no go:

- uitkomsten participatie en opmerkingen ontwikkelteam verwerken; verkenning gebruikelijke planologische aspecten.
5. Behandeling in college: go / no go. Als sprake is van medefinanciering door de gemeente dan wordt het project zo mogelijk in de begroting opgenomen. Omdat niet alles tegelijkertijd kan, zal de gemeente prioriteiten stellen en projecten zo nodig faseren.
 6. Planologische procedure kan worden voorbereid; overdracht naar plantoetsers. Beschrijving initiatief, onderbouwing sectorale aspecten, beschrijven meerwaarde doelen Oostzaan, integrale afweging, waarbij draagvlak in de omgeving een belangrijke rol speelt, maar de eindverantwoordelijkheid voor het waarborgen van ruimtelijke kwaliteit bij de gemeente ligt.

5.4 MONITORING BELEID EN PROJECTEN

Het monitoren van beleid is belangrijk om de doorwerking en het behalen van de beoogde ambities te bepalen. Op basis van de monitoring kan worden gezien of beleid, proces of middelen effectief worden ingezet. Daarnaast kunnen

er gedurende de looptijd van de visie nieuwe inzichten en ontwikkelingen zijn, waarin de Omgevingsvisie niet voorziet. Dit kan leiden tot actualisering van de visie.

Ook het projectenprogramma zal periodiek worden geëvalueerd en geactualiseerd op basis van nieuwe inzichten en nieuwe projecten. Dit organiseren we rondom de begrotingsbehandeling omdat daarmee ook gemeentelijke kosten gemoeid kunnen zijn. Projecten die bijdragen aan de ruimtelijke visie kunnen in het projectenprogramma worden opgenomen.

5.5 PROJECTEN

Binnen de gemeente worden diverse projecten uitgevoerd met als doel de ambities zoals die in de omgevingsvisie zijn beschreven, een stap verder te brengen. Deze projecten worden in het jaaroverzicht bij de begrotingsbehandeling in beeld gebracht. Zo wordt de voortgang ervan gemonitord en blijft de projectenlijst en de voortgangsbewaking altijd actueel.

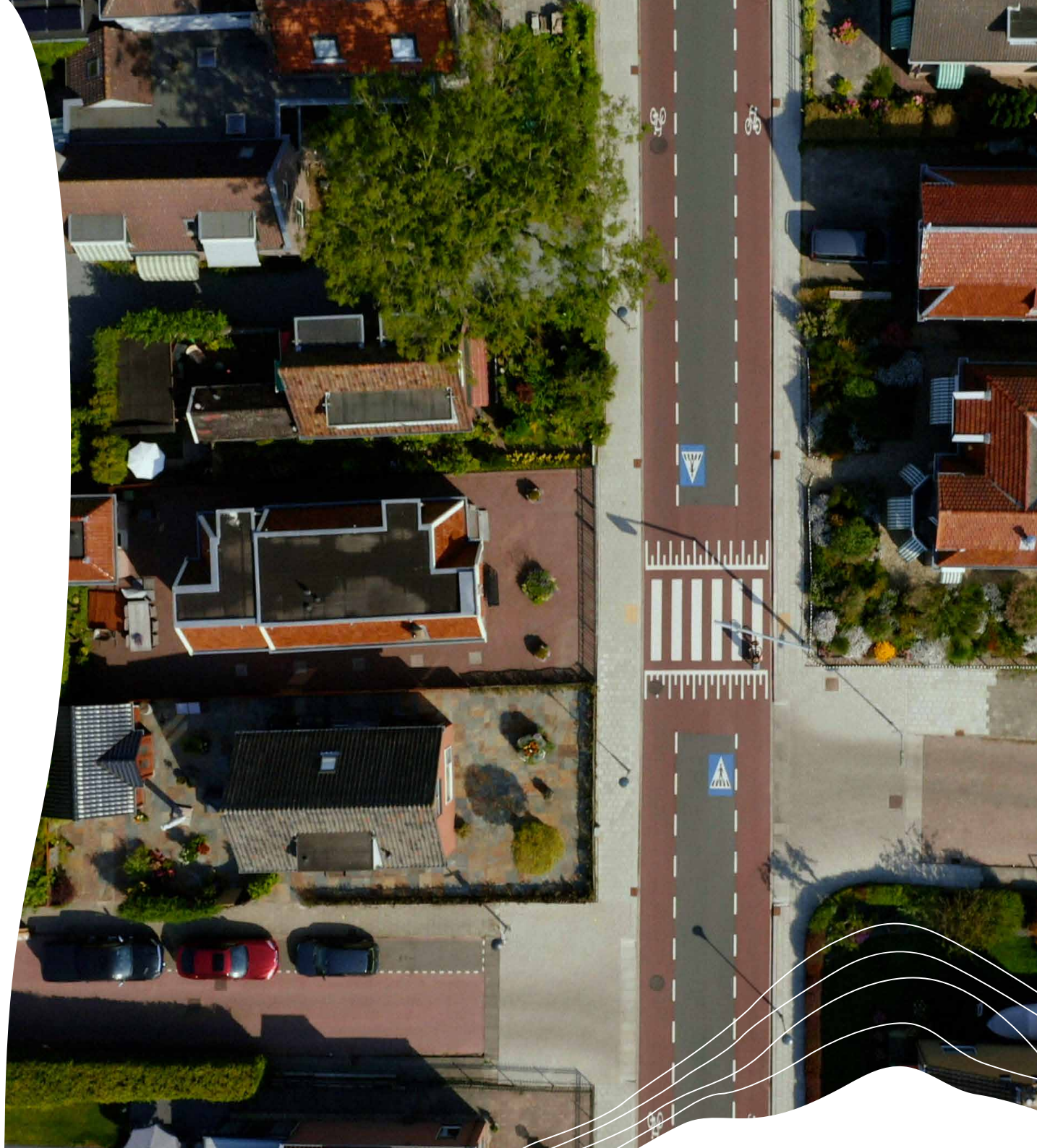
1 BIJLAGE ACHTERGRONDEN: SPEELVELD, TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

Wat zijn de (externe) omstandigheden en ontwikkelingen waarin de visie is opgesteld? Wat komt er op ons af en waar moeten we rekening mee houden?

1.1 INLEIDING

De ontwikkelingen binnen onze gemeente gaan altijd door: een geschikte woning voor iedereen, bereikbaar blijven, voedsel produceren, uitvoering geven aan de afspraken uit het klimaatakkoord, het cultuur- en natuurlandschap in stand houden, voldoende werkgelegenheid in de buurt, ruimte voor vrijetijd bieden en samenleven in een gezonde en veilige omgeving. Uitdagingen binnen een drukker wordende metropool. Daar komen nieuwe opgaven uit voort als: de sterke punten van de gemeente binnen de metropoolregio versterken, hernieuwbare energie opwekken, circulair omgaan met grondstoffen en bouwmaterialen, meer zorg voor de agrarische bodem, voldoende en energieneutraal bouwen, water vasthouden, meer biodiversiteit en de wens om gezondheid meer centraal te stellen.

De karakteristieke waarden van onze gemeente inspireren ons bij het denken over hoe we deze opgaven en randvoorwaarden combineren en een plek geven.

Er zijn grote transitieopgaves, actuele trends en nieuwe ontwikkelingen die op ons afkomen. Om ook in de toekomst een aantrekkelijke leefomgeving te houden moeten we ons voorbereiden op de veranderingen die komen. We blijven samen werken aan een toekomstbestendige leefomgeving.

Onze positie binnen de metropool, specifieke aandacht voor ruimtelijke kwaliteit en wonen en een veelheid aan trends en ontwikkelingen met een ruimtelijke impact voor onze gemeente zijn hierna samengevat.

1.2 POSITIE IN DE METROPOOL

De provincie heeft in haar *Omgevingsvisie NH2050* aangegeven dat zij balans wil tussen economische groei en leefbaarheid. Dit betekent dat in heel Noord-Holland een basiskwaliteit van de leefomgeving wordt gegarandeerd. Er zijn randvoorwaarden geformuleerd hoe om te gaan met klimaatverandering. De provincie ontwikkelt zoveel mogelijk natuur inclusief en met behoud van (karakteristieke) landschappen, clustert ruimtelijke economische ontwikkelingen rond infrastructuur en houdt rekening met de ondergrond.

In de visie zijn vijf bewegingen met ontwikkelprincipes beschreven voor de ontwikkeling van de leefomgeving. Oostzaan is onderdeel van het 'metropolitaan landschap'. Het metropolitaan landschap is een van de

grote bouwstenen van de beweging Metropool in ontwikkeling. Hier spelen de doelen uit de beweging Natuurlijk vitaal landelijke omgeving een grote rol. Het gaat om onderwerpen als vergroten van de natuurwaarden en het tegengaan van bodemdaling in veenweidegebieden. De groter wordende recreatieve druk op het gebied, de inpassing van energietransitie-opgaven uit de beweging Nieuwe energie en kansen voor gedeeltelijk nieuwe agrarische activiteiten en klimaatadaptatie.

Aandachtspunten voor Oostzaan

- Het landschap staat onder druk door de ruimtevraag van stedelijke functies, energietransitie, schaalvergroting in de landbouw, toenemende recreatie en toerisme, en klimaatadaptatie.
- Ruimte voor ontwikkeling van een toekomstbestendig agribusinesslandschap: een landschap waarin de agrarische keten optimaal functioneert en innoveert, passend binnen andere maatschappelijke doelstellingen.
- Klimaatadaptief vermogen van de sector, waaronder voldoende zoet water (zelfvoorziening).
- Bereidheid van de agrarische sector tot verduurzaming, rekening houdend met natuur, landschap en biodiversiteit.
- Behoud en versterking van de kennisinfrastructuur innovatiemogelijkheden.
- Schaalvergroting alleen als die samengaat

met economische, maatschappelijke en duurzame ontwikkeling.

- Ruimte voor functiemenging en functiestapeling, mits die bijdragen aan duurzaamheid en aan een economisch sterke sector.
- Logistieke ruimte en fysieke en digitale bereikbaarheid.
- Benutten van vrijkomende agrarische bebouwing voor andere functies of verduurzaming van omliggende bedrijven.
- Vergroten van de biodiversiteit. Meer biodiversiteit draagt bij aan een duurzame agrifoodsector en aan een gezonde leefomgeving. Natuurinclusief ontwikkelen in het agrarisch gebied bestaat onder meer uit het gebruik van natuurlijke plaagbestrijding, circulaire landbouw, het bieden van ruimte aan natuur en het stimuleren van vismigratie.
- Ontwikkelingen mogen het watersysteem niet verslechteren.
- De landbouw draagt bij aan de verbetering van de kwaliteit en vermindering van emissies van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen naar natuurgebieden en oppervlaktewater door nieuwe en innovatieve teeltsystemen (naast doorvoering van rendementsverbeteringen).
- Vraag en aanbod van hernieuwbare energie bundelen.
- Realisatie van de bestaande NNN en N2000 doelen en goede geleiding van de recreatiegroei.

- Zorg voor rust en ruimte voor beschermde flora en fauna in het Twiske, het Oostzanerveld en het dorp.

De belangrijkste onderwerpen uit de omgevingsvisie zijn verankerd in *de Omgevingsverordening NH2020*. Deze regels werken door in omgevingsplannen. Voorbeelden van doorwerking zijn regionale afstemming over stedelijke ontwikkelingen, de ruimtelijke kwaliteitseis, de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2018 en de aanwijzing tot Bijzonder Provinciaal Landschap. In theorie is elke ontwikkeling mogelijk als de kernkwaliteiten niet worden aangetast. De kernkwaliteiten zijn benoemd in bijlage 6 van de Omgevingsverordening.

De mogelijkheden om nieuwe stedelijke ontwikkelingen of kleinschalige woningbouw (waaronder bouwen in de tweede lijn) te realiseren in BPL-gebied binnen de MRA lijken nu vooral theoretisch van aard. Om de mogelijkheden concreet te maken is een provinciale Notitie lintbebouwing in de maak, maar de contouren zijn nog niet duidelijk. Er is wel nadrukkelijk behoefte aan meer gespreksruimte om maatwerk te kunnen leveren: toename gebruikswaarde naast bescherming belevingswaarde.

De verschillende beschermingsregimes (Natura 2000, NatuurNetwerk Nederland en Bijzonder

BESCHERMINGSREGIMES OOSTZAAN

Figuur beschermingsregimes Oostzaan (N2000 en NNN zijn ook aangewezen als BPL)

Beschermde gebieden

- N2000
- NNN
- Bijzonder Provinciaal Landschap

Provinciaal Landschap) zijn belangrijk en borgen het behoud van natuurwaarden. Aan de andere kant zijn deze beschermingsregimes ook vaak beperkend in het kader van gewenste ruimtelijke ontwikkelingen. Het huidige gebrek aan speelruimte voor ruimtelijke ontwikkelingen beperkt de mogelijkheden voor kwaliteitsverbetering van de leefomgeving.

De agrarische sector is nodig om het gebied te beheren en de kenmerkende openheid te behouden, maar agrarisch gebruik wordt steeds moeilijker door bodemdaling en de te beschermen natuurwaarden. De woningbehoefte en de recreatiedruk in het gebied neemt toe, maar er zijn onvoldoende mogelijkheden om deze druk op te vangen. De nieuwe regelgeving van de provincie houdt onvoldoende rekening met het feit dat kwaliteitsverbetering geld kost. Economische ontwikkelingen en kwaliteitsverbetering (meekoppelkansen) zijn noodzakelijk voor een duurzame toekomst van het gebied.

1.3 WONINGBOUW

Voor de woonvisie is een verkennende analyse uitgevoerd van de meest recente ontwikkelingen in Oostzaan. Uit deze analyse komt een aantal gegevens naar voren die kenmerkend zijn voor Oostzaan. Zie [hoofdstuk 2 Woonvisie](#).

1.4 ONTMOETEN

Een leefomgeving die uitnodigt tot ontmoeten is

een leefomgeving van belangrijk voor de sociale binding en de gezondheid in onze gemeente. Ruimte voor ontmoeten is een randvoorwaarde, zodat sociale netwerken kunnen versterken en eenzaamheid kan worden voorkomen. Onze leefomgeving bestaat uit door elkaar lopende netwerken:

- Fysieke netwerken met verplaatsing van mensen, goederen, water, dieren, energie en warmte, data en afval;
- Sociale netwerken van familie, vrienden, collega's, verenigingen, belangengroepen. We houden behoefte om elkaar fysiek te ontmoeten;
- Virtuele netwerken die steeds belangrijker worden voor het functioneren van onze samenleving. Waar fysieke netwerken de ruimte vormen, zorgen virtuele netwerken voor de verbanden. Iedereen is online met elkaar verbonden, onafhankelijk van waar men zich bevindt. Kunstmatige intelligentie en robotisering kunnen in de nabije toekomst grote invloed hebben op de inrichting van de leefomgeving.

Onze netwerken en de manier waarop ze gebruikt worden veranderen. Onze manier van leven verandert en de leefomgeving moet daar zo goed mogelijk bij aan sluiten. Dit heeft gevolgen voor het gebruik van de ruimte. Een voorbeeld daarvan is meer functiemenging, minder mobiliteit en meer met elkaar delen. De huidige maatschappij is vrij individualistisch. De verwachting is dat het

met elkaar delen in de toekomst naar verwachting vaker voor gaat komen (bijvoorbeeld autodelen).

1.5 GEZONDHEID

Voor de gezondheid en de leefbaarheid is een leefomgeving van belang die de inwoners volop voorzieningen biedt op het gebied van wonen, bewegen, recreëren, ontmoeten en ontspannen. De ingrediënten voor een gezonde leefomgeving zijn schonere lucht, voldoende groen en water, en genoeg voorzieningen waar mensen kunnen bewegen, zowel buiten als binnen.

Gezondheid gaat ook over mentale gezondheid, het voorkomen van eenzaamheid is belangrijk voor de gemeente. Mobiliteit en voorzieningen voor ontmoeting spelen een belangrijke rol tegen vereenzaming. Voorzieningen die het sociale netwerk uitbreiden en ondersteunen draagt bij aan de zorg voor elkaar. Voor mobiliteit levert het openbaar vervoer een belangrijke bijdrage, het openbaar vervoer moet laagdrempelig zijn. Ook voorzieningen op loopstand zijn belangrijk. De omgeving moet meer gebruiks- en gemaksvriendelijk gemaakt worden voor ouderen, zoals bijvoorbeeld het plaatsen van bankjes.

1.6 ZORG

Een goed zorgsysteem draagt bij aan een gezonde en leefbare omgeving. Hierbij is goede zorg voor zorgbehoevenden en kwetsbare groepen van belang. Op dit moment is de trend dat mensen noodgedwongen langer thuis blijven wonen. Dit

geldt niet alleen voor jongeren, maar ook voor mensen met een geestelijke en lichamelijke beperking en dementie. Deze trend in het overheidsbeleid zet door. Dit leidt tot verdere lokalisering van het zorgbeleid. Dit resulteert in een grotere zorgvraag van zorgbehoevende 80-plussers, een groep die groeit in omvang. Lokalisering van het zorgbeleid leidt ook tot mogelijke tekorten aan mantelzorgen en een groeiende behoefte aan andere typen woningen. Daarnaast krijgen verschillende corporaties meer verantwoordelijkheid in het opvangen van kwetsbare groepen. De uitdaging is om de technologische mogelijkheden en vernieuwingen (zoals domotica, consult op afstand en gespecialiseerde woonvoorzieningen) te gaan benutten.

1.7 VEILIGHEID

Een veilige leefomgeving is randvoorwaarde voor een goed leefklimaat. Een veilige leefomgeving gaat over waterveiligheid, verkeersveiligheid en sociale veiligheid.

De kaders voor sociale veiligheid zijn vastgelegd in het lokale Integraal Veiligheidsplan 2019-2022. Het plan heeft vijf centrale thema's:

- High Impact Crimes
- Georganiseerde criminaliteit
- Criminaliteit en overlast door jongeren
- Personen met verward gedrag
- Cybercrime

Het veiligheidsgevoel is hoog bij onze burgers. Aandachtspunten zijn de aanpak van ondermijning, de aanpak van High Impact Crimes (waaronder woninginbraken) en jeugdoverlast, de aanpak van cybercrime en het optimaliseren van de samenwerking tussen het zorg- en veiligheidsdomein. Daarnaast is er op Eenheidniveau van de Nationale Politie een Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid 2019-2022 vastgesteld waarin de thema's ondermijning, het versterken van de ketensamenwerking van het zorg- en veiligheidsdomein, contraterrorisme en het tegengaan van extremisme, polarisering en radicalisering en de aanpak van cybercrime zijn opgenomen. De aanpak van deze vier thema's worden eenheidsbreed opgepakt, maar heeft uiteraard ook invloed op de gemeente.

1.8 WERKGELEGENHEID/ ECONOMIE

Werkgelegenheid is een basisvoorwaarde voor een gezond leven. In de eerste plaats om in levensonderhoud te kunnen voorzien, maar het gaat ook om een zinvolle dagbesteding. Daarom moeten werklocaties bereikbaar zijn voor iedereen. De meeste werkgelegenheid zit buiten de gemeente Oostzaan, maar wel in de regio.

Werklocaties moeten gezond, veilig, aantrekkelijk en goed bereikbaar zijn. De trend is dat bedrijvigheid op informele(re) werklocaties, zoals gemengde bedrijventerreinen en woonwijken, toeneemt. Werken hoeft niet meer in een centraal

gelegen kantoor. Kennis en informatie zijn immers overal beschikbaar.

Omdat de meeste werkgelegenheid in de metropoolregio Amsterdam zit, is een goede OV-verbinding met de Metropoolregio belangrijk. Dat deze locaties goed bereikbaar zijn vanuit de gemeente is essentieel voor een goed woon- en leefklimaat. Een andere trend is elektrisch fietsen voor woon-werkverkeer: door voldoende snelfietsroutes worden veilige routes gecreëerd en stimuleert het fietsgebruik.

Als onderscheidende karakteristiek zet de regio in op het versterken en uitbouwen van het onderscheidende profiel van Zaanstreek-Waterland als 'de makers van de metropoolregio Amsterdam' in combinatie met het benutten van het sterke landschap, de recreatieve mogelijkheden en de potentie voor interessante verstedelijking voor het aantrekken van talent en het uitbouwen van (kleinschalig) toerisme en recreatie (Economische visie en agenda Zaanstreek-Waterland). Het maken wordt hierin breed opgevat en loopt van landbouw, agrifood, bouw, industrie (inclusief moderne, duurzame slimme industrie) en ICT-producten en -diensten. Het omvat dus ook kennisintensieve, innovatieve en duurzame/circulaire maakindustrie en diensten. De economie van de regio moet toekomstbestendig worden: concurrerend, duurzaam en circulair.

1.9 VRIJE TIJD

Het landschap, waarvan de agrarische sector een belangrijke drager is, vormt een aantrekkelijke basis voor tal van recreatieve activiteiten.

Binnen Oostzaan speelt de vrijetijdseconomie een steeds belangrijkere rol. De landelijke trend is dat de behoefte aan recreatie (waaronder ook horeca en vrijetijdsbesteding) steeds groter wordt. De gemeente wil de recreatie beheersbaar laten groeien en de recreatieve infrastructuur daarop aanpassen. Meer recreanten betekent dat de voorzieningen als bijvoorbeeld 't Twiske en het recreatieve netwerk daarop toegerust moeten worden.

Er is ook steeds meer vraag naar verblijfsrecreatie. Er zijn de afgelopen jaren steeds meer toeristen naar Nederland gekomen en het is de verwachting dat het aantal toeristen na de Coronacrisis weer verder zal groeien. Hier is sprake van zowel een economische kans als een spanningsveld met rust en natuur.

1.10 AGRARISCH GEBRUIK

De veranderingen in het klimaat, daling van de veenbodem, verzilting, uitputting of juist overbemesting van de bodem door de landbouw en de druk op de ruimte noodzaken tot een dialoog met de agrarische sector.

Om de opwarming van de aarde te remmen moet de CO₂-uitstoot worden tegengegaan. De veenweidegebieden worden door bodemdaling

voor veeteelt steeds minder bruikbaar. Daarom onderzoekt bijvoorbeeld het Innovatie Programma Veen (IPV) vormen van duurzaam landgebruik waarbij het onder natte omstandigheden mogelijk is om een agrarisch rendabel bedrijf te behouden in het veenweidegebied en de CO₂ opnamecapaciteit te vergroten.

Herstel van de soortenrijkdom (zowel planten als dieren) is nodig voor een duurzame voedselproductie en een gezonde leefomgeving. De biodiversiteit is van cruciaal belang. Soorten en ecosystemen zorgen voor de productie van zuurstof, afbraak van dode dieren en planten, bestuiving van planten (waaronder landbouwgewassen), waterzuivering en het beheersen van plagen.

Het landgebruik wordt vaak overgenomen door hobbyboeren, waardoor het beheer van het open (veenweide)gebied versnippert.

Boeren die stoppen zoeken vaak naar mogelijkheden om andere functies en nevenactiviteiten toe te staan op de boerderij en in bijgebouwen. Ze richten zich meer op recreatief gebruik van het gebied en natuurbeleving. In het historische veenweidelandschap zijn de agrariërs ook natuurbeheerder en staat het landschap steeds meer in het teken van recreatie.

1.11 CULTUURHISTORIE EN NATUUR

We ontleen onze kenmerkende identiteit voor een belangrijk deel aan fysiek en immaterieel erfgoed. Versterking van cultuurhistorische waarden van gebieden en behoud van fysiek erfgoed is daarom van groot belang.

Grote delen van het buitengebied zijn aangemerkt als Natuurnetwerk en deels als Natura-2000, zoals het Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske in Oostzaan. In feite zijn het cultuurlandschappen. Als de open veenweidegebieden niet agrarisch gebruikt of beheerd worden, verruigt het gebied. De Natura 2000 status betekent dat de natuurwaarden behouden en waar mogelijk verbeterd moeten worden. Er wordt ingezet op behoud en herstel van de karakteristieke eigenschappen van het oer-Hollandse landschap. Verrommeling en versnippering is ongewenst en wordt tegengegaan. Het mogelijke verlies van de kenmerkende structuur en openheid van de gemeente is hierin een spanningsveld.

Het herbestemmen naar nieuwe duurzame functies is belangrijk voor behoud van vrijkomend erfgoed. Een belangrijk aandachtspunt bij herbestemmen is het behoud van de uitstraling.

1.12 TRANSITIE NAAR DUURZAME ECONOMIE EN SAMENLEVING

De transitie naar een duurzame economie en samenleving is een ingrijpende ontwikkeling.

Deze transitie verandert de manier van leven, wonen, werken, verplaatsen, recreëren, produceren en consumeren. Er zijn twee fundamentele transities nodig: een energie-transitie (om het gebruik van fossiele brandstoffen tot bijna nul te reduceren) en de transitie naar een meer circulaire economie (om de uitputting van grondstoffen en de uitstoot van reststoffen te verminderen).

Voor een duurzame energievoorziening zijn we aangewezen op hernieuwbare energie en warmte. De energieproductie wordt deels lokaal en aardgas vervalt als energiebron. Daarbij moet deze transitie voor de bestaande en nieuwe woningen en bedrijven ook nog betaalbaar blijven. De ontwikkelingen op het gebied van verduurzaming kunnen vergaande ruimtelijke consequenties hebben. Of het nu gaat over windturbines, zonneweiden, geothermie, warmte- en koudenetten of over CO2-opslag. Ook is aanpassing van de infrastructuur noodzakelijk (bijvoorbeeld van aardgas naar waterstof en een veel grotere capaciteit van het elektriciteitsnetwerk). Denk hierbij ook aan een laadinfrastructuur voor elektrische auto's en zonnepanelen op gebouwen. Tenslotte ligt er een grote opgave in het verduurzamen van gebouwen. Energietransitie gaat immers over energie besparen, duurzame energiebronnen en zuinig omgaan met fossiele brandstof. Er wordt hard gewerkt aan een Regionale Energiestrategie (RES) binnen de energieregio Noord-Holland -Zuid. Op

gemeenteniveau wordt een Transitievisie Warmte opgesteld met een tijdspad en opties per wijk. Naast beperking van energieverbruik moeten we ook minder afval produceren. Dat betekent dat we meer aandacht moeten geven aan het kopen van duurzamere producten die na gebruik goed verwerkbaar zijn tot herbruikbare grondstoffen. Dat lukt alleen als producenten en consumenten zich daarvoor inspannen. De gemeente heeft tot taak om dit te stimuleren en ervoor te zorgen dat het resterend restafval zo ingezameld wordt dat het bij de juiste verwerkers aangeboden kan worden.

1.13 KLIMAATADAPTATIE

De grootste gevolgen van klimaatverandering zijn wateroverlast door piekbuien en zeespiegelstijging), verdroging en hittestress. De opwarming van de aarde kan daarnaast ook negatieve invloed hebben op de waterkwaliteit.

De fysieke leefomgeving moet hierop worden aangepast. Zoals bijvoorbeeld voor de afwenteling van hevige neerslag vanuit de stedelijke omgeving. Niet alleen vanuit onze kernen, maar ook vanuit Amsterdam en Zaandam. Minder verharding en meer groen helpt bij het voorkomen van wateroverlast. Dit legt een verantwoordelijkheid voor het opvangen van hemelwater bij zowel woningeigenaren, Oostzaan als beheerder van de openbare ruimte en omliggende gemeenten. Alleen als iedereen de eigen 'regenbroek' ophoudt, kunnen we overlast

voorkomen.

Om hittestress in ons bebouwd gebied te verminderen, helpt onder andere meer groen. Ook is groen goed voor het herstel van de biodiversiteit. Klimaatadaptatie is een opgave voor iedereen. Het hoogheemraadschap onderzoekt waar het watersysteem onder druk staat en adviseert over aanpassingen. Wij maken een Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie.

Gemeente
Oostzaan
Buiten gewoon

Witteveen **Bos**

RHO ADVISEURS